

ADEVĂRUL IN LIBERTATE

ZIAR INDEPENDENT,
EXPRESIE A OPINIEI PUBLICE DIN JUDEȚUL CLUJ

ANUL II, NR. 157
MIERCURI
11 IULIE 1990

3 PAGINI 2 LHM

Uniunea „Vatra Românească”, filiala Cluj, aduce la cunoștință președintelui și Guvernului României, Parlamentului țării și opiniei publice, actele și faptele petrecute în învățământ, care contravin drepturilor și intereselor naționale ale poporului român, Declarației universale a drepturilor omului și Actului final al Conferinței de la Helsinki.

Din primele zile de după Revoluția din decembrie 1989, reprezentanții ai minorității maghiare din România au căutat să profite de perioada de provizorat și să obțină noi privilegii în diferite domenii și în special în învățământ.

Maghiarii au avut mult de câștigat de pe urma instaurării comunismului în România, iar acum vor să dobândească privilegiul și mai mari de pe urma abolirii comunismului. Încă din 23 decembrie 1989, reprezentanții extremiști ai minorității maghiare au solicitat înființarea Universității „Bolyai”, cât și construirea unui campus universitar la Cluj-Napoca, exclusiv pentru maghiari, apoi au trecut la înființarea, organizarea și desfășurarea unor ample acțiuni de destabilizare a învățământului românesc, de toate gradele. Conducătorii ai minorității maghiare încetă în întreprinderea de superioritate și încearcă să realizeze o credință periculoasă că privilegiul este un drept al lor. În plin an școlar și universitar au început acțiunile de separatism pe criterii etnice, de alungare a elevilor și dascălilor din școlile din Transilvania. Destabilizarea învățământului românesc a fost continuată cu pregătirea nou-

APELUL UNIUNII „VATRA ROMÂNEASCĂ”, FILIALA CLUJ

lui an școlar și universitar. În învățământul liceal a fost creată o rețea artificială de profiluri (mine, petrol, agricultură, mecanică, energetică, sanitar, prelucrarea lemnului, telecomunicații, chimie-industrială, industrie ușoară, nisterul învățământului, minorității maghiare în învățământul liceal nu le are nici o minoritate națională în Europa. La unitățile școlare din județul Cluj, numărul de locuri rezervate pentru candidații maghiari este

Apelul a fost adoptat la reuniunea „Vetrei Românești”, care a avut loc în Sala sporturilor din Cluj-Napoca în prezența prof. univ. Gheorghe Slavu, membru în Statul țării al Republicii Moldova, Gheorghe Ștefan, ministrul învățământului din România, membru conducător Filialei Cluj a Uniunii „Vatra Românească”, a unui număr public clujean. În lucrile de cuvânt s-au discutat o serie de probleme ale învățământului preuniversitar și superior, ale vieții social-culturale din Cluj-Napoca și din întreaga Transilvanie. De asemenea, s-a încercat o decodificare a adevăratelor scopuri urmărite prin înființarea la Budapesta a Fundației „Pro-Transilvania”.

silvicultură, informatică, gospodărirea apelor etc.), la care limba de predare este maghiară. Înființarea acestor profiluri și rezervarea de locuri la admitere pentru minoritatea maghiară contravin Hotărârii nr. 521/1990 a Guvernului României care precizează că „pregătirea de specialitate și tehnologică, precum și instruirea practică se realizează în limba română”. Asemenea privilegiile acordate de către Mi-

nistru mare, proporțional vorbind, față de numărul de locuri atribuite la admitere în liceu pentru cei ce dau examenul în limba română. Mai mult, pentru profilurile și clasele rezervate pentru minoritatea maghiară în județul Cluj sînt foarte puțini candidați, ceea ce dovedește caracterul lor artificial.

Admiterea în învățământul liceal în acest an nu s-a făcut în funcție de pregătirea elevilor, de media

obținută, ci în raport de etnia din care fac parte elevii. Deși s-au dat la admitere subiecte unice pe țară, redistribuirea elevilor pe licee, în funcție de media obținută, nu se poate realiza datorită profilurilor create pentru minoritatea maghiară. Astfel, la Cluj-Napoca, un elev român cu media 6,67 nu poate intra la profilul informatică, iar un elev maghiar este declarat admis cu media 5,70 la același profil, la care însă predarea se face în limba maghiară.

Înființarea de profiluri cu limba de predare maghiară în învățământul liceal va lăsa pe drumuri numeroși profesori români din Transilvania.

Considerăm că privilegiile acordate minorității maghiare, în județele din Transilvania vor duce la o destabilizare pe termen lung nu numai a învățământului, ci și a întregii societăți românești.

În învățământul superior au fost create alte privilegii. Inițial, prin adresa nr. 33.205 din 5 iunie 1990, Ministerul învățământului a făcut cunoscute precizările privind admiterea în învățământul superior 1990. Ulterior, în 18 iunie 1990, același minister a modificat substanțial admiterea. În cazul candidaților proveniți din rîndul minorităților naționale, stabilind că aceștia pot da examenul în limba maternă la orice instituție de învățământ superior din România. Aceste privilegii, menite să creeze numeroase dificultăți pentru comisiile de admitere

UNIUNEA „VATRA ROMÂNEASCĂ”,
FILIALA CLUJ

(Continuare în pag. a II-a)

TROAPE PE STRADA ARGES

Pe str. Argeș, sub ferestrele Liceului „N. Bălcescu”, ale Policlinicii și ale cetățenilor, s-a amenajat din mers un balamuc în toată legea: pe spațiu interzis opriri autovehiculelor, parchează mașini, TIR-uri, tractoare, bascule, furgoane, se încarcă și descarcă mărfuri, se fac fel de fel de reparații. Conducătorul auto-carașului nr. 21-CJ-4575 și cu înec un coleg și-au reparat o roată. „Civilizați”, ei au abandonat pe carosabil cauciucul și chiar geanta roșii, considerând strada un loc pentru gunoi! Invităm pe toți cei ce vor, să arunce aici toate gunoaiete! Ori-cum, șoferii celor două autovehicule n-ar merita să trăiască în orașul nostru. În acele zile, elevii de la liceu susțineau bacalaureatul. A-poi, alte generații au dat examenul de treaptă, dar domni șoferi lipsiți de cel mai elementar bun simț și-au bătut joc de ei — oare dinșiți nu au copii? — ambulind motoarele, reparând, trînd lași și mărfuri. O.N.T.-ul este instituția care salvează grav acest colț de oraș. Locul depozitării ei este în altă parte! Liceul, cetățenii au sesizat Mișcarea Primăria, mai nou Poștă. Dacă democrația noastră e prea mare, se vede — treaba, pentru foruri alt de călci! Ce e de făcut?

Viorel CACOVEANU

LUMEA ÎN ROMÂNIA

Ne-au vizitat la redacție domni Gilles Brodeloup, Institutul și student al Facultății de Litere din Nantes (Franța), și prof. Victor Bercea, director al Casei de cultură a studenților Cluj. Domnul Gilles Brodeloup este inițiatorul Cursului de învățare a limbii franceze prin teatru, destinat persoanelor mai mari de 14 ani și doritoare de a se perfecționa în limba franceză.

Am stat de vorbă cu domnul Brodeloup. Amabil, domnia sa ne-a făcut cunoscută citiva din limbile generoasei acțiunii. Am început acest curs acum doi ani, sub forma unui atelier de perfecționare a limbii franceze prin teatru. Majoritatea cursanților sînt liceeni, iar rezultatele din cele mai bune. Utilizarea tehnicilor de expresie cele specifice artei dramatice. A comunica cu francezii și într-o manieră franceză implică nu numai cunoașterea culturii, ci și a sensibilității franceze. Limbajul oral

este completat prin mișcare, gestica și mimică. A pus în evidență eficacitatea tehnicilor în dezvoltarea limbii și a personalității omului. Cursul are două obiective principale, fiind structurat în două mari capitole. Analiză și percepție (cu literatura franceză, limba franceză, cultură și sensibilitate), respectiv Practica teatrală cu tehnici de expresie și de comunicare specifice artei dramatice. Acest curs îl susțin și în Finlanda, unde mă voi și întoarce. Voi reveni la Cluj, însoțit de unii dintre elevii mei, dacă rezultatele vor fi cele scontate.

„Casa de cultură a studenților — ne-a spus domnul director Bercea — este interesantă în susținerea acestui curs, deși este o perioadă de examene, de sesiune. Este o acțiune specifică unei instituții de cultură. Acest curs este un prim pas în organizarea anuală a unor stagii de învățare și perfecționare în limbă străină”.

Cursul va începe astăzi, 11 iulie, la ora 10, în sala

A, a clubului Casei de cultură a studenților și va ține pînă în 25 iulie.

Denostene ȘOFRON

Lucrul Taraița

Foto:
R. SINTEJUDEAN

CRONICĂ

PARLAMENTARĂ

LUCRĂRILE SENATULUI

Senatul a continuat în dimineața zilei de marți dezbaterile Programului de guvernare propus de primul ministru Petre Roman prin prezentarea concluziilor comisiilor de specialitate care au analizat acest document. În context, s-au făcut, din partea fiecărei comisii, propuneri pentru îmbunătățirea programului guvernamental.

În continuarea ședinței, au luat cuvîntul șefii grupurilor parlamentare. Domnul Radu Câmpeanu, din partea grupului parlamentar P.N.L., a spus că, în general, este de acord cu prevederile cuprinse în program: „Am și votat pentru aprobarea lui. Sistem de acord cînd se vorbește de superecentralizarea care trebuie înlăturată, de deformarea eticii nuancier, sistem de acord cu moratoriul de șase luni privind revendicările salariale. Este o cerere înțeleaptă, care dă posibilitatea guvernului să lucreze”. Din partea grupului parlamentar liberal au fost făcute și o serie de propuneri considerate de acesta prioritare, în special privind agricultura, inițiativa privată, legea presei, necesitatea înființării unui post independent de televiziune.

În intervenția sa, domnul Radu Câmpeanu s-a referit și la două probleme care nu reprezintă obiectul supus dezbaterii Senatului. Dînsul a cerut să se treacă la înstruirea urgentă a dosarelor celor arestați în perioada evenimentelor din 12-13 iunie, despre care să se facă o informare corectă a opiniei publice, și a solicitat organelor în drept să analizeze situația lui Marian Munteanu.

În continuare, ceilalți senatori înscriși la cuvînt au arătat că, cel puțin din punct de vedere al intențiilor, Declarația-program este promițătoare și de perspectivă. S-au evidențiat unele aspecte în care guvernul nu a insistat, deși ele constituie obiective importante pentru așezarea activității economico-sociale și politice pe făgașul normal într-un cadru de calm și liniște: agricultura, industria, învățământul, cultura, știința.

După epuizarea listei vorbitorilor, domnul Alexandru Bîrlădeanu a apreciat cu satisfacție caracterul pozitiv al discursurilor.

Senatul a aprobat în unanimitate Declarația-program a guvernului, urmînd a transmite acestuia lista cu propuneri și sugestii reieșite din dezbaterile Senatului.

ADUNAREA DEPUTAȚILOR

După numai două ore de dezbateri, Adunarea Deputaților și-a încheiat, marți, lucrările, aprobînd bugetul anual pe anul 1990.

În cadrul bugetului adoptat se constituie fondul președintelui Adunării Deputaților pentru ajutoare și recompense, în sumă de 200 mii lei, precum și un fond de premii de 5 la sută din fondul de salarii.

Bugetul cuprinde, în ansamblul său, următoarele capitole de cheltuieli: pentru funcționarea Adunării Deputaților și aparatului funcțional, cuprinzînd, în principal, indemnizațiile de deputați, salariile pentru aparat, deplasări: de protocol, cazare, diurnă și transportul deputaților; pentru investiții, din care în principal pentru începerea lucrărilor la „Casa Deputaților”. În legătură cu acest obiectiv de investiții, președintele adunării, domnul Dan Marțian, a arătat că el va fi un edificiu amplasat în apropierea Palatului Parlamentului, menit să asigure condiții corespunzătoare de cazare parlamentarilor.

În continuare, la punctul „Diverse”, unii deputați au cerut prezentarea, cit mai urgentă, în cadrul ședințelor Parlamentului a rezultatelor Comisiei de anchetă privind conflictul de la Tîrgu Mureș, precum și alte evenimente generatoare de tensiuni, petrecute după Revoluție. Au fost, de asemenea, semnalate aspecte privind activitatea în agricultură și în alte sectoare economice precum și în legătură cu modul de desfășurare a ședințelor Adunării Deputaților.

Lucrările Camerei Deputaților vor continua azi, 11 iulie, ora 10.00, în Sala Palatului, în ședință comună cu Senatul, prilej cu care își va începe activitatea Adunarea Constituantă a României.

MIERCURI SE CONSTITUIE DE DREPT ADUNAREA CONSTITUANTĂ A ROMÂNIEI

Cele două camere ale Parlamentului Romînia se vor reuni astăzi dimineață, ora 10.00, în Sala Palatului din București, într-o ședință comună. Cu acest prilej, s-a anunțat că reluarea lucrărilor în plen ale Senatului Parlamentului Romînia, se va constitui de drept Adunarea Constituantă ce va avea ca sarcină elaborarea și adoptarea Constituției țării.

APELUL UNIUNII „VATRA ROMĂNEASCĂ” FILIALA CLUJ

(Urmare din pag. 1)

și ulterior o destabilizare a învățământului superior, au fost acordate de Guvernul provizoriu și ulterior de Ministerul Învățământului, cu mai puțin de 2 luni înaintea examenului de admitere. Candidații s-au pregătit pentru admitere în limba română la învățământul tehnic, agricol, economic etc., așa cum au fost reglementările anterioare revoluției. În 2 luni s-au putut pregăti pentru concursul de admitere în limba maternă? Este evident că această hotărâre a Guvernului provizoriu a fost pripită.

În mod paradoxal, regimul de tristă amintire nu a reușit să destabilizeze învățământul românesc așa cum a reușit minoritatea maghiară, sub egida Ministerului Învățământului, într-un interval de circa 6 luni.

Urmare a situației existente în învățământul din România, Uniunea „Vatra Românească”, filiala Cluj, solicită următoarele:

1. Învățământul liceal, cu excepția profilului pedagogic, începând cu anul școlar 1990-1991, să se desfășoare numai în limba română, limba oficială a statului. Insușirea limbii române este o dovadă de loialitate față de România, este o necesitate

și o obligație pentru toți cetățenii acestei țări.

Se impune desființarea tuturor privilegiilor atribuite minorității maghiare de regimul comunist și, în anul 1990, prin unele decizii ale Ministerului Învățământului.

Sintem pentru păstrarea limbii și culturii minorităților naționale. Deci, în acest sens, asigurarea învățământului preșcolar și elementar în limba proprie este suficient.

2. În învățământul superior, actualul concurs de admitere să se desfășoare în limba română, cu excepția secțiilor în care se studiază în limba minorităților naționale. Susținem hotărârea luată de către consiliul rectorilor din Centrul universitar Cluj-Napoca, ca admiterea să se desfășoare în limba română. Nu înțelegem de ce U.D.M.R.-ul insistă la Ministerul Învățământului ca să fie acordate privilegiile minorității maghiare la concursul de admitere și să nu se țină seama de hotărârile adoptate de către consiliile facultăților, senatele și consiliul rectorilor din Cluj-Napoca.

Rugăm pe președintele României, primul-ministru al Guvernului, Parlamentul țării și Ministerul Învățământului să aibă în vedere consecințele grave ale acțiunilor de destabilizare

a învățământului liceal și superior, precum și implicațiile lor asupra suveranității și integrității României.

Structura învățământului, în toate formele și treptele sale, este necesar să fie subordinată caracterului de stat național unitar al României și să țină seama de nevoile reale ale economiei naționale.

3. Dorim ca minoritatea maghiară să aibă aceleași drepturi pe care le au celelalte 13 minorități din România. De asemenea, se impune ca în cadrul juridic ce va fi adoptat în România să fie acordate minorităților naționale toate drepturile de care beneficiază minoritățile în statele democratice vest-europene și în S.U.A., inclusiv în Ungaria, conform Cartei drepturilor omului și Actului final al Conferinței de la Helsinki.

Sintem împotriva amestecului U.D.M.R.-ului în organizarea și desfășurarea învățământului românesc. Sugerăm acestui partid, constituit pe criteriul etnic, să propună și să susțină în Parlamentul României modelul unghuresc aplicat minorităților, inclusiv celei române din Ungaria. Un asemenea model ar trebui să fie aplicat minorității maghiare din România și în domeniul învățământului.

JURNAL
sentimental

Sublinieri finale

A fost un turneu final. așa cum am mai spus-o, lung, greoi și inuman, dar, mai ales, unul care și-a demonstrat, cum nu se poate mai convingător, anacronicitatea. Nu credeam că poate fi alt de prost ginț un asemenea eveniment sportiv, împins pe făgașul amatorismului, diletanțismului cras. O nuntă cît mai mare! Englezii, cît timp s-au aflat la cirna F.I.F.A.-ei, conservatori, au mers ani de zile cu 16 echipe, respectînd valoarea, bunul simț, solemnitatea momentului, o ierarhizare cît mai aproape de adevăr a echipei. Domnul Havelange a transformat turneul final într-o spartaciadă a popoarelor, de care noi și alții alții sintem săuți, trecînd de la 16 la 24 de echipe. Motivul? Să fie prezente toate rasele și meridianele, dumnealui să aibă popularitate, să iasă bani mulți. Și a fost sacrificat fotbalul! În fiecare ediție cu 24 de echipe apărea cîte una ce părea fulminantă, mulți se mirau, domnul Havelange jubila. Că pe peste tot fotbalul are aceeași valoare, apoi „minunea” dispărea. Căci nu era. Asemenea roluri au jucat Algeria, Camerunul, Coreea, Canada, Irnul. El Salvador în 6. meciuri n-a înscris nici un gol, a primit 22 și — 0 puncte. Dar a fost în turneul final! Tot cu 0 puncte și 0

goluri figurează participarea Boliviei, Zairului, Indiolilor olandeze. Altele stau mult mai bine: Iranul, Australia, Columbia, Kuwait, Coreea de Sud au cîte un punct. (Evident toate datele sînt pînă la actuala ediție). Se pare că adunarea unor astfel de echipe nu e în folosul nimănu. Ele doar incurcă...

Strimbătatea perfectă a turneului final — ce minși or fi scornit acest sistem de desfășurare? — este aproape perfectă. Iată un elاسament al primelor 4 echipe, după numărul de jocuri și puncte acumulate:

1. Italia	7 6 10 9-2 13
2. R.F.G.	7 5 20 15-5 12
3. Anglia	7 3 31 9-7 9
4. Argentina	7 2 32 6-1 7

E corect oare ca Italia, după ce a acumulat 13 din 14 puncte posibile, să fie pe locul 3? Putea Argentina doar cu 2 victorii să cîștige finala și titlul? Era cîștit? Cu 9 puncte ea ar fi fost campioană mondială! Și încă un amănunt: nici Italia, nici R.F.G. nu au pierdut pe teren nici un joc. Argentina cu o înfrîngere și doar 3 victorii ar fi putut cuceri titlul. Iată de ce trebuie revăzută această loterie F.I.F.A.

Să anunțat că se va reduce vîrsta arbitrilor. Nu

știu dacă asta e cheia problemei. Cert este că nu un arbitraj n-a fost exemplar! Toate cu greșeli. Ce ar fi dacă s-ar reduce nișel și vîrsta membrilor conducerii F.I.F.A.? Și acolo, ca în politică, cine pune mîna pe putere, cearcă de t-o mai ia! E nevoie de un suflu nou, de tinerețe și la F.I.F.A.

Acest turneu n-a fost o triere a valorilor, ci o eliminare a lor. Au fost prea devreme Belgia, Olanda, Spania, Iugoslavia, ca să nu mai vorbesc de Brazilia și Italia. Au rămas Columbia, Camerunul, Irlanda... De ce să chinăm pe englezi cu Egiptul, pe italieni cu americanii, pe nemți cu columbienii? Unii sînt elevi, alții studenți. Iar domnul Havelange în entuziasmul său invită pe cei din clasele elementare să dea examen de absolvire a facultății! Să fim serioși, domnol.

E nevoie de un alt sistem pentru turneul final. Să sperăm că-l vom avea. Trebuie create condiții ca să învingă cel mai bun, nu să-i oferim șanse celui mai slab. Voi încheia aceste comentarii, subiective și ele, cu speranța că ne vom reîntîlni peste 4 ani dacă nu mai tmeri, mai înțelepți și mai obiectivi

Viorel CACOVEANU

Revista presei

VATRA ROMĂNEASCĂ

Timp de cîteva luni, mai exact de la 1 martie cît și pînă de curînd, ziarul nostru a fost gazdă săptămînală primitoare și plină de atenție față de ceea ce am considerat că poate și trebuie să fie expresia publică a doleanțelor, a năzuințelor și nevoii de împlinire firască a sufletului românesc eliberat din chingile tiraniei, însă iarăși amenințat, lovit (uneori cu brutalitate) atît din exterior, cît și din interior, de elemente vizînd destabilizarea națională. Numai aici suplimentul social-cultural „Vatra Românească”, publicație a Uniunii naționale VATRA ROMĂNEASCĂ, filiala Cluj. Cititorii noștri îi cunosc profilul, demersul susținut cu ardoare, uneori cu vehemență polemică și bazat pe incontestabile argumente, urmînd apărarea ființei naționale românești de atacuri detractoare, de ingerințe cu scop destabilizator, de punere în discuție, în cele din urmă, a drepturilor românilor asupra unor părți din ținuturile strămoșești. Poziția tranșantă a „Vetrei Românești” în chestiunile de principiu ale problemei naționale și a minorităților (polemici și conflicte, unele acute, existînd numai cu

minoritatea maghiară și nicidecum cu altele, cel puțin tot atît de numeroase) i-a adus critici și calificative nedrepte, pripite, unele fiind rezultatul direct al manipularii tendențioase a opiniei publice de peste hotare de cei anume interesați. Nu judecăm aici ceea ce a fost sau ceea ce ar fi trebuit încă să fie „Vatra Românească” în paginile ziarului nostru. Ceea ce n-a putut fi, datorită spațiului tipografic limitat și difuzării de asemenea limitate a ziarului nostru, încercăm să compenseze, să dea o altă amploare și un cu totul alt ecou publicația de sine stătătoare denumită, cum e și firesc, tot VATRA ROMĂNEASCĂ, al cărei prim număr a apărut recent. Îi salutăm apariția cu bucurie și speranță că, pe picior propriu fiind, va păși cu demnitate și folos pe toate pămînturile locuite de români, ducîndu-se pretutindeni mesajul de fierbinte iubire a poporului nostru, a graiului său, a ființei sale naționale, mesajul de încredere în viitorul său, în căile prin care drepturile românilor vor fi întotdeauna protejate și respectate.

Am dori să aveți fiecare în mînă acest prim număr al „Vetrei Românești” și nu vă vom lîmbia decît cu

cîteva din articolele, mărturiile, documentele publicate. Veghe lucidă e intitulat editorialul, din care cităm, relativ la atentatele la unitatea națională: „Un popor însă nu dispăre cîtă vreme rămîne în vatra sa străbună, pe pămîntul care l-a crescut, conservîndu-și nealterată spiritualitatea, locul geometric al duhului timpurilor sale”. Cu deosebit interes se citește interviul cu dl. Adrian Moțiu, senator de Cluj, documentarul De ce și de cine este falsificat adevărul despre Uniunea Vatra Românească, articolul lui Mihai Racoviță, Un plan drastic de desființare a românilor transilvăneni: Cartea secretă din 1907, articolele Adevărul statisticeilor, Mărturia unui supraviețuitor, alte și alte texte, semnate de Iustinian Petrescu, acad. Ștefan Pascu, prof. dr. R. Giurlescu, dr. Ana Tătaru, Viorel Soran, dr. Mircea Știrban, dr. Maria Boșce, dr. Nicolae Boșcaiu, Tiberiu I. Graur, prof. dr. Achim Mihu, dr. Virgil Medan, numeroși alți colaboratori. O precizare: revista se difuzează prin filialele județene ale „Vetrei Românești”. Clujeștii se pot adresa redacției din Piața Păcii nr. 1-3, telefon 1-75-79. (D. R.)

Cortina finală a căzut dar comentariile vor continua încă multă vreme. Cu deosebire vor fi discutate carențele sistemului de desfășurare a turneului final, impropriu pentru stabilirea unei ierarhii cît mai conforme cu realitatea. Acest sistem utilizat la actuala ediție (și care s-a dovedit deficitar și la edițiile anterioare ale turneelor finale cu 24 de echipe, mai ales în cel din Mexic '86), trebuie schimbat (iar în caz că susținătorul lui, președintele F.I.F.A., brazilianul Joao Havelange, îl va menține, lumea fotbalistică ar trebui să-și caute un alt președinte). Început „fiecare cu fiecare” în partidele din grupă, din optimi trecîndu-se la sistemul cupă, eliminativ, cu prelungiri și departajare în caz de egalitate și după 120 de minute prin executarea loviturilor de la 11 metri, prevedere ce s-a dovedit a adevărată „loterie”, norocoasă pentru unele echipe, vitregă față de altele, care indiscutabil ar fi meritat pasul mai departe. Exemplul cel mai elocvent l-a oferit medaliații cu argint, echipa lui Diego Maradona, care în partida din sferturi, cînd merita să fie stopată, a promovat în semifinală datorită loviturilor de la 11 metri, în care urmărit de neșansa și deficițarii au fost fotbalistii iugoslavi. Și chiar dacă a jurat ceva mai bine (în contextul scăderii de formă și „zilei proaste” a formației lui Azeglio Vicini) în semifinala cu Italia, tot șansa orărbă a fost de parte Argentinei, decizia fiind dictată tot de loviturile de la 11 metri. Ne-

șansa i-a stopat și pe tricolorii noștri prin Timofte care a ratat aceluși 11 metri în partida cu Irlanda, atotdeauna pînă atunci doar a trei „remize”. Neșansa loviturilor de la 11 metri i-a eliminat în semifinală și pe englezi în partida cu cea care avea să cîștige

titlul suprem. Și exemplele ar putea continua pe tema șanse și, mai ales, a sistemului defectuos de disputare a turneului final, al arbitrajelor care în cîteva partide au fost strîngătoare la cer prin deciziile date de unii „cavalerii ai fluierului”, ce nu și-au onorat „cartile de vizită” cu care au fost acreditați și nominalizați a face dreptate într-un turneu de asemenea anvergură.

Sistemul actual de disputare a turneului final a stabilit o anumită ierarhie finală. Indiscutabil echipa R.F.G. este o învingătoare merituoasă, ea dovedindu-se în turneul final o mașinărie bine pusă la punct, condusă de un antrenor foarte priceput, Franz Beckenbauer, cel care în 1974 ca jucător cîștiga titlul suprem cu echipa iar acum titlul suprem ca antrenor (egalînd performanța brazilianului M. Zagalo). Una din marile fa-

vorite, gazda turneului final, Italia, a trebuit să se mulțumească doar cu medaliile de bronz, fiindcă cele de argint au fost cucerite de echipa lui Maradona, modestă și ea, modest și el, ajunsă pe nedrept în finală. Știți cum ar arăta o ierarhie finală ținîndu-se cont doar de rezultatele înregistrate în cele 90 de minute regulamentare (sau 120 în cazul prelungirilor)? Pentru edificare vă supunem atenției un astfel de clasament al celor 24 de echipe: 1. Italia 13, Germania 12, Anglia 9, Iugoslavia 7, Argentina 7, Brazilia 6, Camerun 6, Spania 4, Belgia 4, România 4, Irlanda 4, Costa Rica 4, Uruguay 4, Columbia 3, Olanda 3, U.R.S.S. 2, Austria 2, Scoția 2, Egipt 2, Suedia 0, Coreea de Sud 0, S.U.A. 0 și Emiratele Arabe Unite 0 puncte. Și asta în contextul cînd Iugoslavia din numai 5 jocuri a totalizat 7 puncte, în timp ce Argentina din 7 jocuri!

În încheierea acestor cîteva considerații vă supunem atenției „11”-ele alcătuit de ziaristi prezenti la turneul final: Canejo (Costa Rica) — Brehme (R.F.G.), Walker (Anglia), Baresi (Italia), Jorginho (Brazilia) — Scifo (Belgia), Matthaus (R.F.G.), Gascóigne (Anglia), Maradona (Argentina) — Schillaci (Italia), Klinsmann (R.F.G.). Mi se pare cel puțin ciudată, ca să nu spun nedreaptă, prezența lui Maradona în acest „11”. Iată și ordinea primelor 6 preferințe ale ziaristilor: 1. L. Matthaus, 2. Schillaci, 3. Milla, 4. Scifo, 5. Stojkovići, 6. Caniggia Preferințe, de asemenea, discutabile!

Victor MORFĂ

CALEIDOSCOP

Mii de suporteri vest-germani și italieni au serbat împreună victoria R.F. Germaniei împotriva Argentinei în finala celei de-a 14-a ediții a Cupei Mondiale. Înainte de a părăsi stadionul, ei au cântat melodii cu versuri împotriva căpitanului argentinian, Diego Maradona. Apoi, împreună, s-au îndreptat spre cartierul Sare, Piața Veneția și Piața Poporului, cîntînd, dansînd și exultînd de bucurie. De la ferestre, locuitorii romani i-au aplaudat pe suporteri vest-germani, mulțumindu-le pentru răzburarea împotriva

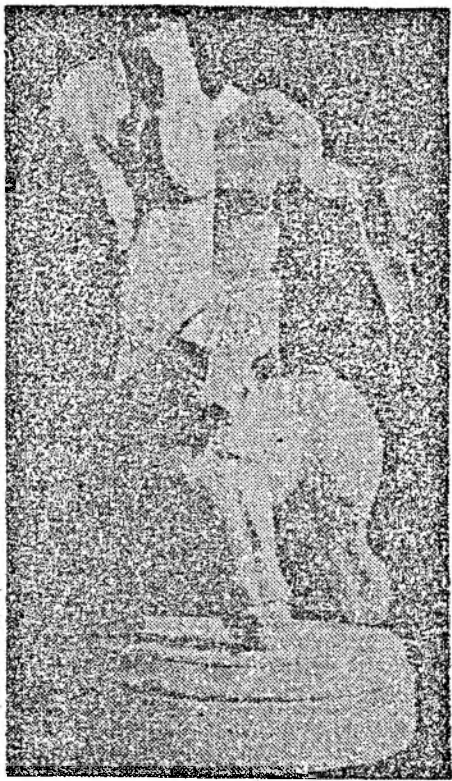
Argentinei care, după cum se știe, a eliminat, în semifinală, echipa Italiei.
● Patru huligani englezi au fost condamnați, de către un tribunal din Pisa, la patru luni de închisoare cu suspendare, fiecare pentru ultragiu și rezistență la forțele de ordine, s-a anunțat din surse judiciare. Cei patru au fost arestați, la Tirrenia, sub acuzația de a fi lovit 6 carabinieri și de a fi provocat distrugerii într-un bar.
● Franz Beckenbauer, antrenorul reprezentativei de fotbal a R.F. Germania, va face parte din Comitetul de organizare a viitoarei Cupe Mondiale, ce va avea loc în 1994, în S.U.A., a anunțat cotidianul american de mare tiraj New York Times.

artă, literatură, cultură

Plastică

SCULPTURA LUI AUREL TERIC

Curtea Colecției donațiilor a Muzeului de artă din Cluj-Napoca găzduiește o expoziție de sculptură — piatră și lemn — care poate fi considerat un veritabil eveniment al acestui sezon. Aurel Terec, la aproape 45 de ani de viață, a adunat aici lucrări mai vechi și mai noi, semnificative pentru întreaga sa creație. Împătimit în mînuirea dăltii și mai puțin a cuvîntului și fofilării în meandrele vieții sociale, Aurel Terec seamănă materialele în care lucrează, îmbinînd duritatea pietrii și căldura lemnului într-o viziune care, avînd afinități cu eroicul, fabulosul, cu teluricul, dar și cu înălțarea icarică — cu specia și nu cu individualul, cu proiecția tipologică și nu cu exemplul —, nu și refuză, uneori, nici o anume abia simțită tandrețe, dacă putem numi așa exploatarea raporturilor cromatice în lucrările în lemn. Doar atît. În rest, creația lui Aurel Terec pare a izvorî din surse anterioare clasicismului elen — pe care îl cunoaște și îl explorează în câteva lucrări care ne conduc la „Nike” (e titlul doar uneia dintre ele), la centaurii, cărora le găsește superbă invenție, echivalentul feminin —, sugerîndu-ne un arhaism al intuiției esențelor care ne obligă să ne punem întrebări asupra originilor străvechi ale simțirii noastre. Ar fi suficiente, ca argumente, „Cavalerul trac” și „Sf. Gheorghe”, perechile de „Jertfă” și „Legendă” ori cele trei „Columne”, cele două „Victorii” și „Hyperion”. Dar li se adaugă câteva lucrări mai noi, precum „Cumpănă”, „Izvor”, în care trimiteră la forme consemnate de ciopliturile vechi românești — de la obiecte concrete la forme și linii — ne îndreptățesc să afirmăm că sculptorul se află într-un permanent efort de asimilare a valorilor și de sintetizare a unui univers cît mai personal. Pe bună dreptate Mircea Toca — un excelent cunoscător al vieții plastice clujene din expoziții ca și din ateliere — făcea o legătură, pe care nimeni n-o poate nega, între Aurel Terec și maestrul său Romul Ladea. Dar în multe lucrări învătăcelul e mai zbuciumat decît maestrul, mai îndrăzneț în exploatarea golurilor — inclusiv în „salvarea” unor trunchiuri pe care alți sculptori le-ar arunca, dar în care el găsește valențe expresive (și expresioniste) deosebite —, după cum în altele caută un calm voluptos al volumelor opulente pe care doar un fel de „decadentism” rafinat l-ar întrece. Această pendulare între afișarea unui dramatism sincer, dus pînă la durerea tragică, mărturisită de chinuitoarea lucrare din daltă a lemnu-

„Cavalerul trac” de Aurel TERIC

Foto: István FELEKI

lui, și o subtilă perversitate a invenției în fabulos, precum în lucrările de inspirație elenă, face dovada unui spirit artistic ale cărui izvoare sînt departe de a fi epuizate și care pornesc din unul și același stei, de orgolioasă forță a naturii. Tocmai de aceea, alături de recunoașterea raporturilor cu sculptura lui Romul Ladea — inclusiv teme baladești și legendare la ambii —, prezența unor „Semne” totemice, „prelucrarea” formei unor obiecte ale civilizației lemnului o anume aplecere asupra arhaicului și stilizarea spre forme primordiale ne indică îndepărtarea de maestrul de atelier și, poate, revizitarea lecției lui Brâncuși, pentru atingerea, în „Victorii”, a unui nivel al abstractului cu doar vagi trimiteri la figurativ — dar un figurativ în care materia a devenit complet fluidă, prinsă într-un moment al curgerii sale.

Ilie CĂLIAN

Suflet și iubire

În holul Teatrului Național și Operei Române poate fi vizitată expoziția omului de cultură și artă Suzana Coman Bosica. Afirmția arc în vedere multiplele preocupări artistice ale distinsei doamne Bosica, artist liric și artist plastic, poet.

Expoziția în sine se constituie într-o cuprînzătoare retrospectivă, ce și are începutul în anul 1929. Este anul în care Suzana Coman Bosica se înscrie la Belle Arte din Cluj, clasa profesorului Alexandru Pop. Alături de acesta, profesorii Atanase Demian, Catul Bogdan, Aurel Ciupe și Romul Ladea. Destinul a vrut să fie cu totul altul, Suzana Coman Bosica devenind „o demnă urmașă a marilor noastre mezosoprane” (Illa Cazacu). Dragostea pentru iubirea dîntii rămîne. Suzana Bosica începe, la 68 de ani să picteze. Din anul 1978 participă la numeroase expoziții colective și de grup în cadrul Atelier-ului 11 și al Asociației artiștilor plastici amatori. Expoziții personale la Cluj, Timișoara, Buzias.

Expoziția reunește cele mai reușite și reprezentative lucrări, uleiuri, pastel, căr-bune, dintr-o perioadă întinsă, 1944-1988. Tematica, diversă și revelatoare pentru disponibilitățile artistei, flori (Eleganța toanuci, Crizanteme mărunt, Flori de toamnă), peisaje (Peisaj din Măguri, Căpîțe de fin, Peisaj din Gheorgheni), case și interioare țărănești (Vatra strămoșească din Feurdeni, la care se adaugă, în cărbune, Casa pădurarului), portrete (aș începe cu minunatul Autoportret, datat 1948, de o sobrietate aparte, apoi Chipul din ramă, 1944 și Oana, 1978, pline de personalitate și expresivitate).

Dar Suzana Coman Bosica este și poet. Nimic deci mai potrivit decît cuvintele unui alt mare artist, sculptorul Ion Vlașiu: „Iată poezia se oprește la marginea unei ape. Din curgerea ei domoală crește lumina care-i străbat inima. Cuvintele

prind aripi și înțeleșurile devin limpezi, pe cît de limpede este apa. Pentru el nu este întuneric și aici suferința pe care să n-o înțeleagă, fiindcă ochii, lui pătrund cu sufletul și cu iubirea.” Cu sufletul și cu iubirea Suzanei Coman Bosica.

Demostene ȘOFRON

Frumosul, pur și simplu

Ieșenii și cei ce au săptămînile acestea drum prin „dulcele tîrg al Ieșilor” pot beneficia de un eveniment muzeistic ieșit din comun (la noi), remarcabil, în primul rînd, prin naturalitatea cu care desfășurăm vîlul unor false pudori și declarăm că fără temei prohibiții tabu-uri pînă la lunile trecute de neînălțurată. E vorba de expoziția retrospectivă „Nudul în pictura românească”, alăturare tematică de pinze aparținînd maestrilor români din epoci și școli diferite, ca și pictorilor noștri mai tineri, unanimi în a elogia frumusețea trupului feminin și încercarea de a subsuma personalități creatoră, stiluri, perioade artistice atît de diferite unei singure teme — unei anumite teme! — arc, la noi, caracter de pionierat. Dar se poate vorbi de pionierat, fie și în acest domeniu, la sfîrșit de mileniu doi, cînd omenirea a trecut prin experiențe abisale, cînd tot ce era de arătat s-a arătat de mult, cînd noi înșine am trecut prin iad și purgatoriu? Iată că se poate, e și necesar să se vorbească. Lunile din urmă ne-au adus și o descătușare în planul vieții afectiv-erotice, al reconsiderării ființei umane nu numai sub raportul funcționalității, ci și al esteticii sale intrinseci, al revenirii la ideea simplă că efortul naturii spre frumusețe și perfecțiune se materializează și în modul cum nu oștenește să întruchieze corpul uman. Grabă, neașteptatul acestei descătușări nu dus însă și la modalități neadecvate de expresie — excesul de reprezentări vulgare, submediocre din punct de vedere al execuției tehnice, înalt compozitivele menite să ne încinte, să ne trezească admirație ne ajung sub ochi ca informo-

OPERA Spectacolele Operei Române

Spectacolele Operei Române, cu toată concurența Mondialului italian și a numărului mic de spectatori, 60-70, continuă. Printr-o mobilizare exemplară, instituția încearcă să ne ofere motive de satisfacții. Nu întotdeauna materializate.

Lucia de Lammermoor, cu tot efortul depus, nu a depășit un anumit nivel, aflat la limita rezistenței. Într-o ordine a remarcărilor, Mircea Moisa (Raimondo Bidebent), Ștefan Popescu (Lord Arturo Bucklaw), Marius Truiculescu (Lord Enrico Ashton), Georgeta Orlovșchi (Alisa). Neconcludente și fără strălucire în rolurile principale, Mirela Drăghici Cișman (Lucia) și Valeriu Turcu (Sir Edgardo).

Dacă se va pune accent pe competență și profesionalitate, drumul tinerei soliste M. D. Cișman va trebui să ia o cu totul altă turnură, cea a muncii susținute și a seriozității, mai puțin cea a veleităților și vedetismelor. M. D. Cișman a demonstrat frumoase calități vocale și scenice la debutul în rolul Lucia, dar nesustținute și în detrimentul altor preocupări, străine actului artistic, ele se vor pierde. Opera Română nu are tenori. Este deci laudabil efortul tenorului Valeriu Turcu de a susține unele roluri, asigurînd prin ele existența și prezentarea unor opere. Dar în Edgardo el a fost depășit de rol, mai ales în ultimul act, cu greu scos la capăt.

Traviata a prilejuit, într-un spectacol-concurs, debutul clujean al tînarului tenor Corneliu Tudose, în rolul Alfredo. O muzicalitate înnăscută, o voce plăcută, caldă și multă sensibilitate. Desigur, mai trebuie lucrat la îmbunătățirea volumului sonor, a frazării și, nu în ultimul rînd, la eliminarea emoțiilor. De un real folos i-ar fi fost partenera, Irina Săndulescu Eălan (Violeta), distantă cu și față de partener. Altfel, foarte bună în rol, transmitînd, într-un cadru specific, gînduri și emoții muzicale. În distribuția spectacolului, multe nume cunoscute și apreciate: Marius Truiculescu (Giorgio Germont), Ana Oros (Flora Bervoix), mezzosoprană cu tot mai reușite apariții vocale, tot mai sigură în și pe rol (Amneris, Azucena și Flora), Mircea Moisa (Marchizul D'Obigny), Titus Pauliuc (Baronul Douphol), Alexandru Köpeczi (Doctorul Grenville), Dan Dumitrana (Gastone — o plăcută surpriză), Marcella Ciobanu (Annina), Paramon Maftai (Giuseppe).

În fosa orchestrei, la ambele spectacole, imprimînd muzicii culoare și ritm, fără nimic forțat sau rigid, dar degajat, maestrul Emil Maxim. Mult schimbat în bine, față de evoluția din Lucia, corul Operei. Alături de el, soliștii Ansamblului de ba-

Demostene ȘOFRON

Din nou despre Cingărica

Nu mai constituie nici o surpriză, ansamblul folcloric Cingărica a devenit o realitate vie a vieții noastre culturale, prin noul spectacol prezentat pe scena Casei de cultură. De data aceasta, coregrafia a ieșit din anonimul grație maestrului coregraf Dionisie Moldovan, care ne-a transpus încă odată, pe durata celor mai bine de două ore, în viața tumultuoasă și palpitanță a romilor de altădată. Autenticitatea și naturalitatea interpretării acestor tineri, în marea lor majoritate, au contribuit la realizarea unui spectacol reușit. Tinerele florărese — Carmen Șipoș, Berki Argintina, Bojodi Angela, Kollo Marcela, Zsiga Iuliana — au fost admirabile, nu numai pentru trăirea scenică, ci și pentru originalitatea păstrării tradițiilor și obiceiurilor romilor. Aplauze au primit și dansatorii Ôtvôș Iosif, Vieuș Busuioc, Basil Moldovan, Ușu Stoica, Nicolae Doluța, Adrian Șipoș, întreg ansamblul. Am înțeles abia la sfîrșit munca oboșitoare și plină de responsabilitate a coregrafiei și organizatorilor. Există încă multe de făcut.

Dorința ori poate nevoia de afirmare a unora dintre ei, care au căutat toate posibilitățile, pînă la ridicol chiar, de a ieși în evidență, fără a ține la omogenitatea grupului și a momentelor scenice, a dus la o adevărată „țigănie”. De ce? Instrumentiștii, pur și simplu, se izolau, cîntînd independenți unul de altul, acoperindu-se, concurendu-se. La un moment dat, una din soliste vocale, Lilișca Lingurar, s-a oprit brusc din interpretarea unei doine, încercînd să-i aducă pe instrumentiștii la un numitor comun, care, culmea, cîntau într-o altă gamă! „Norocul”, cum altfel să-l numesc, a făcut să nu fie fluierați și huiduiți, majoritatea spectatorilor fiind cunoștințe sau rude apropiate interpretelor. Mă întreb însă ce s-ar fi întimplat dacă spectacolul ar fi avut loc pe o scenă din altă localitate? Spectatorii, au privit spectacolul mai mult sub forma unei seri agreabile.

Rămîne totuși amintirea muncii domnului Moldovan, care a încercat să scoată din impas „cocheta” lui trupă, interpretînd chiar dînsul un joc popular; destul de acceptabil.

Augustin PINTEA

TRUBADURUL

Un oaspete, un debut, a-trag întotdeauna interesul iubitorilor teatrului liric. Tenorul Giancarlo Deri, este artistul impetuos, cu temperamentul cel mai potrivit pentru rolul Manrico din Trubadurul. Siguranța tonurilor înalte, strălucirea acutelor au asigurat succesul celei mai celebre „Stretta” din repertoriul de operă, de un elan fără egal, cîntînd „do de sus” cu lejeritate și eroism, captivînd prin sinceritatea expresiei și bărbăția interpretării. Alături de cîntărețul italian a debutat în rolul Ferrando basul Mircea Radu Simpetrean. Vocea sa, de calitate și volum apreciabil, a fost pusă în valoare prin interpretarea și jocul de scenă. remarcabile, mai cu seamă într-un debut, de la prima scenă a povestirii răpirii copilului Garcia de Luna, pînă la recunoașterea țigăncii vinovate, în persoana Azucenei, pe care Manrico o considera mama „sa. Voci deosebite au și interpretele feminine, soprana Rodica Toma în rolul Leonorei, susținînd cu presantă rolul nobil și tragic al renunțatei eroine verdienne, și mezzo-soprana Ana Oros în rolul cheie al dramei, Azucena. De la debutul său în acest rol, s-a remarcat o creștere, cu fiecare spectacol, a frazării, a respirației integrate în suflul dramatic al operei romantice. Baritonul Dan Șerbac are ca întotdeauna o ținută artistică de nivel, în rolul Contelui Alvaro de Luna.

Un rol de seamă l-a deținut și corul, renumit în opera Trubadurul, atît al țiganilor, cît și al soldaților, precum și al călugărilor, secundat de șoaptele în staccato ale ostașilor, toate pregătite cu deosebită competență de Emil Maxim, care a deținut și bagheta întregului spectacol, nu numai lăsînd vocile să își desfășoare frumusețea, ci dînd un impuls veritabil și un stil autentic verismului muzicii italiene.

Regla artistică și adaptarea scenografică, datorată lui Viorel Gomboșiu, cu totul deosebită. Spectacolul are eleganță în prezentare și desfășurare.

Enca BORZA

D. TRAIANU

Mulțumim!

Constatăm cu nemărginită bucurie că renumitul om de litere clujean, de largă recunoaștere națională și internațională, TECHAR MIHADAȘ, ne-a oferit („Atlas-Clujul liber” nr. 23/1990 și „Adevărul în libertate” nr. 152/1990) înalte pilde de creație literară autentică, de civism și etică gazetărească. Îi mulțumim!

Era și timpul ca un renumit om de litere să ia atitudine împotriva tuturor din presa clujeană și chiar națională care aduc deservicii opiniei publice, dezinformează, mistifică adevărul și mai ales, folosesc un „limbaj de lemn”. Domnul Teohar Mihadaș a făcut-o constant în paginile gazetei ce cu onoare o conduce, încă de la apariția fericită a acesteia. De la o vreme, însă, indignarea justificată a domniei sale nu a mai încăput în spațiul tipografic al propriei publicații — de înaltă tinută, probitate profesională, obiectivitate, civism etc. etc. cunoscute și recunoscute ca atare de toți locuitorii cetății, capitală a culturii românești ardelenice, și nu numai de ei — și s-a hotărât să immortalizeze cu propriile-i gânduri de înaltă tinută și pagină a V-a a „Adevărului în libertate” nr. 152/1990 (pe care, de altfel, „Atlasul” domniei sale îl deosebește constant „Văliia”).

Frumoase, foarte frumoase idei izvorăsc din pana vrăjită a domniei

Teohar Mihadaș, idei care, cu siguranță, vor face carieră în literatura românească și nu numai, idei ce se constituie în îndrumar prețios pentru toți oamenii de litere de pretutindeni. Vă mulțumim, domnule Teohar Mihadaș!

Expresii precum: „mămufoi spoit”, „gaze activiste”, „zgâlnitor”, „gobroboțe pestriț”, „mercenarul-ciuhă”, „escatologic” etc. cu care este grațiat un confrate, sau: „a desțertat borhot în enorm-i burdihan, în care viră marmite și bărbinte de nutreminț, „tit”, „complexul de inferioritate”, „Iatrină de mahala”, „nemerniciile și beșniță împuțind prim-prejururile-ți toate”, „bol fecal peste coclauri”, „holt ambulant”, „dihanie pestilențială”, „dihor grolăitor de dimensiuni abia umblătoare”, „hazna dăunind în și de ea însuși” etc. etc. oferite cu mărimie lui Ion Istrute, nu sînt ceea ce ne-am putea noi închipui sau am fi tentați să credem, nu, sînt LICENȚE LITERARE, de valoare estetică superioară, unice, care exprimă ADEVĂRAȚA VALOARE a renumitului om de litere, cu care avem providențial privilegiu de a fi contemporani.

Vă mulțumim, domnule Teohar Mihadaș și așteptăm noi și valoroase contribuții la progrese literaturii române și chiar universale.

George POPESCU

UNREUȘIT EXPERIMENT ÎN PREMIERĂ NAȚIONALĂ

În cadrul programului de cercetări în silvicultură, un colectiv de specialiști condus de dr. ing. Ioan Mădăraș, șeful Stațiunii de cercetări silvice Cluj și ing. Traian Filip din cadrul colectivului Cluj al Institutului de cercetare și proiectare pentru industrializarea lemnului a realizat recent un experiment care se constituie în premieră națională, o reușită de performanță mondială: utilizarea elicopterului în transportul masei lemnoase.

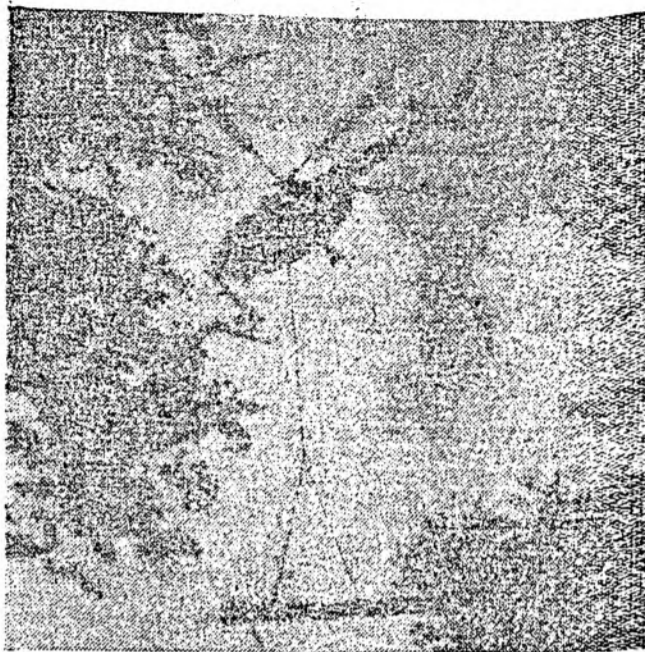
Despre această importanță realizare domnul dr. ing. Ioan Mădăraș ne-a spus:

— Este un fapt incontestabil că în menținerea unui echilibru ecologic de ansamblu, pădurea joacă un rol de prim ordin. Asigurarea funcțiilor de protecție a ecosistemelor forestiere în cadrul mediului înconjurător a devenit stringentă în condițiile în care semnalele privind „moartea pădurilor” sînt tot mai des emise de toate mijloacele de informare de pe mapamond. Alături de alte cauze, folosirea și dezvoltarea în ultimii ani a unor tehnologii industriale pentru recoltarea lemnului pus în valoare, a condus la afectarea echilibrului ecologic al ecosistemelor forestiere prin degradarea solului, distrugerea semințișului și rănirea arborilor pe picior în proporții care depășesc capacitatea de suport a ecosistemelor forestiere. Pentru exploatarea unui metru cub masă lemnoasă, se escavează azi în

păduri o tonă de sol forestier. Distrugerea semințișului peste limitele admise impune cheltuieli pentru plantarea unor puieți în locul celor distruși, iar rănirea arborilor rămași în pădure au ca efect încetinirea proceselor fiziologice din arbori, pătrunderea ciupercilor xilofage și alterarea și putrezirea lemnului. Datele oferite de cercetare atestă faptul că doar 25 la sută din arboreii răniți se refac după rănire, la restul arborilor cu rani procesul de uscăre pe picior și de deteriorare a calității continuând.

Pentru etapa actuală și de perspectivă imediată, se impune limitarea efectelor negative ale exploatării asupra pădurii prin adaptarea tehnologiilor de lucru actuale la caracteristicile terenului și arboretelor incluzînd și utilizarea sistemelor de mașini indicate, realizarea unei rețele de colectare permanente, dezvoltarea rețelei de drumuri forestiere.

Pe plan mondial, la scară restrinsă sînt utilizate noi tehnici de lucru la exploatarea lemnului, legate de utilizarea baloanelor, elicopterelor, elicostanelor, considerate de protecție maximă ecologică. În acest scop Stațiunea de cercetări silvice Cluj a experimentat în colaborare cu colectivul de cercetare de la I.C.P.I.L. Cluj utilizarea elicopterelor la colectarea și transportul lemnului. S-a utilizat elicopterul tip MI-8 cu o capacitate de ridicare și

transport de 2.000 kg f. Datele experimentale obținute ne permit să scoatem în evidență posibilitățile mari care există în utilizarea acestui mijloc de colectare și transport a lemnului, care asigură o protecție absolută a pădurii în special în zone greu accesibile, în cazul calamităților naturale (doborituri de vînt, uscări în masă) precum și în cazul produselor accidentale din păduri cu sol de protecție deosebit.

— Presupun că se ridică la mari sume cheltuielile utilizînd un astfel de mijloc de transport.

— Așa este, mai ales în cazul în care elicopterul este închiriat. Dar dotarea întreprinderilor de profil cu elicopter are multiple

avantaje nu doar prin folosirea lui în procesele tehnologice de exploatare ci și pentru observații, controale și intervenții operative în cazuri de calamități naturale etc.

— Într-o asemenea situație eficiența economică trebuie privită în sens mai larg și pe termen lung.

— Avem în vedere eficiența din punct de vedere ecologic și al costului social. Datele obținute cu prilejul experimentului se află în curs de prelucrare pentru determinarea cu precizie a eficienței utilizării elicopterului în colectarea și transportul masei lemnoase în exploatarea forestiere.

Ion GOIA

PRIVILEGIU ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL ROMĂNESC PENTRU MINORITATEA MAGHIARĂ

În perioada de provizorat, de după Revoluția din decembrie 1989, pe baza unor adrese transmise de către Ministerul Învățămîntului, a fost reorganizată rețeaua școlară pentru învățămîntul preuniversitar, iar în învățămîntul superior au fost stabilite importante modificări, începînd cu anul 1990—1991.

În învățămîntul liceal, pe baza unor adrese, majoritatea semnată de către ex-ministrul Demeny Lajos, au fost stabilite numeroase profiluri (mecanică, mine, petrol, chimie industrială, electrotehnică, prelucrarea lemnului, industrie ușoară, agricol, telecomunicații, gospodărirea apelor, silvic etc.) în care limba de predare este cea maghiară. Înființarea acestor profiluri contravine Hotărîrii Guvernului României cu nr. 521/1990 care precizează că pregătirea de specialitate și tehnologică, precum și instruirea practică se realizează în limba română.

În județul Cluj, Inspectoratul școlar a rezervat, în exclusivitate, pentru minoritatea maghiară 1.090 locuri la admitere în clasa a IX-a și 649 locuri pentru clasa a XI-a. La unitățile școlare din județul Cluj numărul de locuri rezervate pentru candidații maghiari este mai mare, proporțional vorbind, față de numărul de locuri atribuite celor ce dau examenul în limba română.

Clasa a VIII-a a fost absolvită de 9.515 elevi români, iar la admitere în clasa a IX-a sînt 5.555 de locuri, reprezentînd 59,4 la sută din numărul absolvenților. Elevii maghiari au absolvit clasa a VIII-a în număr de 1.584, iar la admitere au rezervat 1.090 de locuri, reprezentînd 68,8 la sută. Dintre locurile rezervate la admitere pentru elevii maghiari menționăm următoarele:

Unitatea școlară	Profilul	Nr. celor Nr. inscriși la locuri admitere cl. a IX-a
Gr școlar nr. 14	ind-agricol	23
Gr. școlar nr. 3 C.U.G.	mecanică	28
Gr. școlar nr. 12 M.U.	ind. ușoară	28
Gr. școlar nr. 7 „Terapia”	chimie-ind.	28
Gr. școlar nr. 6 Energet.	energetică	28
Liceul sanitar	sanitar	30
Liceul teoretic „B. Aseani”	real	224
	uman	28
Liceul teoretic nr. 2	real	112
	informatică	55
Liceul teoretic nr. 4	chimie-biolg.	28
Liceul teoretic „M. Viteazul” Turda	real	28
	uman	28

La aceste profiluri și la multe altele, toate disciplinele se studiază în limba maghiară, cu excepția limbii române.

Prin această precizare, ex-ministrul Demeny dovodește o atitudine ostilă față de limba statului român, considerînd, în felul acesta, că limba română este un mijloc de constrîngere pentru minorități. În același sens s-a exprimat și dl. Demokos Geza, președintele U.D.M.R., care susține că „nu trebuie să fie impusă cunoașterea limbii române, aceasta fiind o problemă de opțiune liberă”. Cîm nu are voie să poartă adică să nu învețe limba română, limba de stat.”

Din datele prezentate mai sus rezultă foarte clar că pentru minoritatea maghiară au fost create privilegii la admitere în clasa a IX-a, majoritatea profilurilor menționate avînd locuri disponibile pentru un nou concurs de admitere în limba maghiară.

Cele relatate mai sus conduc la concluzia că rețeaua de profiluri, create de către fostul ministru adjunct Demeny Lajos, este artificială, nu este și nu poate fi emanația realităților din economia României. Asemenea avantaje nefirești, necuvenite și nelegale nu le are nici o minoritate națională în Europa. Așa ceva nu se întîmplă nicăieri în lume.

Maniera de lucru a ex-ministrului Demeny este ilustrată și prin adresa nr. 33.095/1990 a Ministerului Învățămîntului prin care în 2 iulie a.c., cînd a început admiterea, s-au repartizat 56 de locuri la Liceul teoretic „Apocay Csere János” (fosta Șc. gen. nr. 12) din Cluj-Napoca. Liceul respectiv are numărul 3 și nu denumirea pe care o știa din București ex-ministrul Demeny.

Maghiarii au avut puțin de câștigat de pe urma instaurării comunismului în România, iar acum vor să dobîndească avantaje și mai mari de pe urma abolirii comunismului.

Pentru elevii români situația locurilor la admitere se prezintă astfel, la cîteva unități școlare:

Unitatea școlară	Profilul	Nr. celor Nr. inscriși la locuri admitere cl. a IX-a
Liceul sanitar	sanitar	150
Lic. pedagogic „Gh. Lazăr”	pedagogic	112
Lic. informatică	informatică	196
Liceul teoretic „G. Barltiu”	real	84
	uman	28
Liceul teoretic nr. 1	real	149
Gr. școlar economic	economic	224
Gr. școlar nr. 6	energetic	84
Gr. școlar nr. 7 „Terapia”	chimie-ind.	84
Gr. șc. nr. 2 „Armătura”	mecanic	112
Gr. școlar nr. 13	ind.-atim.	84

Se observă că la liceele teoretice și grupurile școlare cu limba de predare română există concurență la admitere în clasa a IX-a.

Paradoxal, acum după Revoluția din decembrie 1989, românii suferă vexații și discriminări cărora niciodată în România nu le-a fost supusă vreo minoritate etnică. Și mai trist pentru românii din Transilvania este faptul că toate acestea s-au petrecut și se petrec fără ca Guvernul de la București să intervină, să aibă o poziție fermă și să dispună aplicarea legii.

Pentru a desființa rețeaua creată de către ex-ministrul Demeny în învățămîntul liceal cu limba de predare maghiară, Partidul de Uniune Națională a Românilor a făcut numeroase demersuri la Inspectoratul școlar județean Cluj, la Ministerul Învățămîntului, la Guvernul României, la Președintele Ion Iliescu, la Parlamentul țării, fără a găsi sprijinul necesar pentru a se anula privilegiile acordate minorității maghiare, contrar Hotărîrii Guvernului României cu nr. 521/1990.

Partidul nostru a susținut ca admiterea să fie hotărîtă numai în funcție de media primită de către candidați, fără a fi redistribuirea candidaților pe unități școlare în raport de media obținută și nu de etnia din care face parte elevul.

Partidul de Uniune Națională a Românilor solicită ca învățămîntul liceal, cu excepția profilului pedagogic, să se desfășoare în anul 1990—1991 numai în limba română, limba oficială a statului, indiferent de limba în care s-a desfășurat concursul de admitere la clasa a IX-a și a XI-a. Învățămîntul poate fi desfășurat în limba maternă numai în primii ani, de scoală primară, cînd se va preda și limba română. În clasele mai mari învățămîntul urmînd să se desfășoare în limba română, cu ore de limbă maternă pentru minorități.

În învățămîntul superior au fost create pentru minorități, în special pentru cea maghiară, alte privilegii prin Hotărîrea Guvernului României cu nr. 521/1990, art. 46 și prin unele adrese ale Ministerului Învățămîntului din iunie—iulie a.c.

Prin adresa nr. 33.285 din 5 iunie 1990, Ministerul Învățămîntului a precizat că admiterea în învățămîntul superior are loc în limba română, cu excepția candidaților care au studiat în liceu în limba maternă și care participă la concurs la secții în care învățămîntul se desfășoară în limba respectivă. Astfel a fost organizat și desfășurat concursul de admitere și în anii precedenți. Ulterior, în 13 iunie 1990 același Minister a modificat adresa de mai sus, stabilind în cazul candidaților proveniți din rîndurile minorităților naționale, că pot da examenul de admitere în limba maternă la orice instituție de învățămînt superior din țară. Dacă s-ar proceda astfel, înseamnă că la concursul de admitere se vor da lucrări în limbile română, germană, sîrbocroată, slovacă, maghiară, ucraineană etc., la aceeași instituție de învățămînt superior. De aici decurg următoarele: nu se mai păstrează secretul asupra lucrărilor și candidaților, distorsiuni în constituirea comisiilor de cercetare și la întocmirea baremurilor, subiectivitate în aprecierea lucrărilor etc.

Hotărîrea Guvernului cu nr. 521/1990, art. 46, precum și adresa nr. 33.205/17/18 iunie 1990 a Ministerului Învățămîntului au fost adoptate în pripă și conduc, atît acum, cît mai ales în perspectivă, la destabilizarea învățămîntului superior.

Partidul nostru cere ca în învățămîntul superior concursul de admitere să se desfășoare în limba română. Totodată susținem Hotărîrea hotată de către Consiliul rectorilor din Centrul universitar Cluj-Napoca, ca admiterea să se desfășoare în limba română.

Diversificarea profilurilor cu limba de predare maghiară în învățămîntul liceal urmărește să motiveze necesitatea înființării în România de universități maghiare, precum și constituirea de unități economice unde vor lucra numai maghiarii. Desființarea concursului de admitere în învățămîntul superior și în limba maghiară urmărește ca din toamnă să se insiste, din nou, asupra separatismului pe grupe de studenți, pe secții și fațetăți.

Partidul de Uniune Națională a Românilor susține toate acțiunile și documentele vînd problemele învățămîntului pe care le-a întreprins și adoptat Uniunea „Natra Românească”.

ROLUL ȘI PRESTIGIUL INGINERILOR

• **Interviu cu domnul MIRCEA BEIAN, președintele Consiliului Filialei Cluj a Asociației Generale a Inginerilor din România** •

— **Domnule inginer, se justifică existența Asociației Generale a Inginerilor din România?**

— Tehnica este foarte strâns legată de industrie. De aceea, ingineria — profesia inginerului — este știința care are ca obiect de studiu elaborarea utilajelor și a proceselor tehnologice pentru obținerea bunurilor materiale și organizarea producției industriale. Astfel, inginerul trebuie să apeleze la toate științele fundamentale, pentru a-și rezolva problemele, ei desfășoară o activitate complexă și extrem de importantă.

Asociația Generală a Inginerilor din România, prin forma de organizare și funcționare, urmărește întărirea prestigiului și autorității profesionale, apărarea intereselor profesionale, a drepturilor sociale-cetățenești ale inginerilor, asigurarea protecției titlului și a exercitării profesiei.

— **Cine poate face parte din această asociație?**

— Membri titulari pot deveni persoanele fizice care recunosc statutul asociației și care posedă diploma de inginer sau sub-inginer valabil recunoscută. Taxa de înscriere este de 50 lei. Membri ai asociației pot deveni persoane fizice cu studii superioare care au preocupări interdisciplinare cu domenii ingineresti, precum și studenții ultimilor doi ani de studii la institutelor de învățământ tehnic superior. Este sîmpulată și posibilitatea înscrierii membrilor colectivi, de exemplu societăți profesionale și personalitate juridică, întreprinderi sau instituții. Asocierea acestora se face pe bază de adeziune cu stabilirea de comun acord a condițiilor de afi-

liere și a obligațiilor reciproce.

— **Știu că filiala Cluj are deja aproape 400 de membri, toți și sint încă mulți ingineri care nu s-au înscris în A.G.I.R. Ce motive concrete ar avea ca să facă acest lucru?**

— Unii ne-au adresat întrebarea: Eu ce câștig dacă mă înscriu în A.G.I.R.? Personal nu am auzit ca cineva să câștige fără a investi ceva! În ideea motivării intrării în asociație, menționez doar că dorim facilitarea legăturilor directe între specialiști din diferite domenii pentru realizarea unor obiective la cererea întreprinderilor sau pentru susținerea manifestărilor cu caracter tehnico-științific. Dorim să sprijinim libera inițiativă privind organizarea de întreprinderi și activități independente de către membrii asociației și, de asemenea, înființarea bursei (ce se vor acorda pe bază de concurs) pentru stagii sau vizite de specializare în țară și în străinătate.

— **Sigur, A.G.I.R.-ul va constitui cadrul unor realizări deosebite, dar ce obiective are în vedere filiala din Cluj pentru viitorul apropiat?**

— Pentru început, trebuie precizat că mai avem probleme organizatorice. Obținerea unui sediu pe măsura pretențiilor potențialului tehnic și uman existent la nivelul municipiului și al județului este încă doar o dorință. În această direcție, Primăria ne-a promis o rezolvare pe măsură. O așteptăm, adresînd anticipat mulțumirile noastre. Urmează, apoi, constituirea comisiilor de specialitate, a secțiilor ce se vor ocupa pe criterii profesionale sau de dispunere în teritoriu și lansarea primelor activități cu caracter tehnico-științific. Nu va fi ușor, pornind efectiv de la zero. Dar, ideile de unire a tuturor inginerilor, de întărire a rolului și prestigiului lor în societate și economie, trebuie să prindă viață.

Adrian CHIRCA

Fondată în anul 1876, Crucea Roșie Română este una din cele mai vechi societăți naționale ale acestei mișcări umanitare cu răspîndire mondială. Bazele mișcării au fost puse în 1863 la Geneva prin constituirea Comitetului Internațional al Crucii Roșii, căruia, în 1919, i s-a alăturat Liga Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie, existînd în prezent 149 de societăți naționale care însumează peste 250 milioane de membri.

La ora cînd focurile de armă ale Revoluției din decembrie mai răsunau încă pe străzi, primele convoaie cu ajutoare umanitare începeau să sosească în România. Automobile, camioane, avioane și vapoare din toate țările erau marcate, ca un simbol al dorinței de bine și al solidarității, cu același semn unic: o cruce roșie pe un steag alb. Mișcarea de Cruce Roșie a reacționat spontan și rapid: încă din 22 decembrie 1989, Comitetul Internațional al Crucii Roșii (C.I.C.R.) lansa o acțiune de urgență, demarînd coordonarea activităților unor societăți naționale din peste 20 de țări. Încă din decembrie, aceste societăți

O cruce roșie pe un steag alb - simbol al intrajutorării dintre oameni

au trecut de la ajutorul individual la sprijinul instituțiilor sociale și medicale, iar de la finele lui ianuarie 1990, Liga Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie se ocupă de problemele specifice coordonării acestui ajutor. În prezent, societățile naționale, Liga și C.I.C.R. sprijină activ eforturile de restructurare a Crucii Roșii Române, eforturi care vizează, evident, și organizația din județul Cluj.

Obiectivul acestei reorientări, al acestei schimbări radicale este dinamizarea instituției în sine, atingerea dezideratului ca toți românii care doresc să participe efectiv la realizarea acțiunilor sale umanitare să o facă de interesat, benevol, din pasiune și animată de sentimente nobile. Un statut nou, o nouă echipă de conducere și adunarea generală extraordinară (probabil în toamna acestui an) reprezintă primii pași concreți pe calea renaterii. Aceasta constă, înainte de toate, într-un efort de a face să revie adevăratul spirit al

Crucii Roșii, bazat pe cele șapte Principii fundamentale ale acestei mișcări universale (umanitate, imparțialitate, neutralitate, independență, caracter benevol, unitate, universalitate). Crucea Roșie din județul Cluj, parte integrantă a Crucii Roșii Române se va orienta în viitor către formarea voluntarilor pentru prim ajutor, realizarea programelor sociale, elaborarea planurilor de ajutor în caz de catastrofe naturale și altele, dezvoltarea Crucii Roșii a tineretului și difuzarea în rândurile populației a Principiilor fundamentale ale C.R. și a normelor Dreptului internațional umanitar.

A face o nouă Cruce Roșie nu e un lucru ușor. E necesară participarea tuturor oamenilor onești pentru realizarea acestui scop. Iată de ce, organizația din județul Cluj îi așteaptă în rândurile ei pe toți cei care doresc să-și ofere serviciile în mod voluntar, sprijinindu-i pe oamenii, care au îmbrățișat deja ideile acestei mișcări generoase.

Michaela BOCU

EPIGRAMA

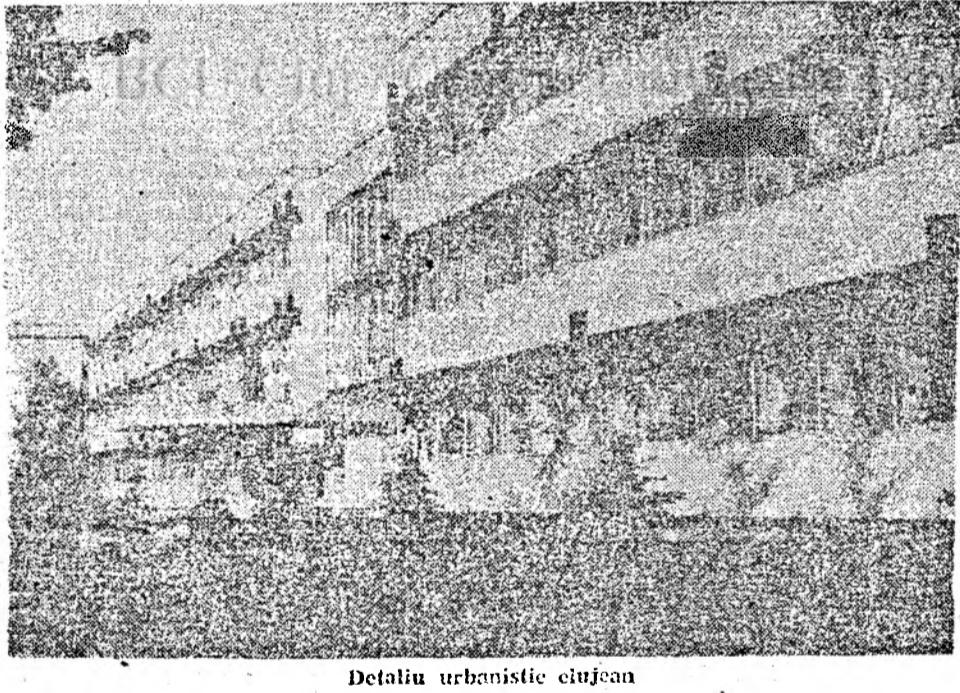
La Alimentară
Cu ironia mea adîncă
constat: Ca și odinioară
nu tot ce zboară se
mănîncă,
dar tot ce se mănîncă
zboară!

Locuitorilor din noua cartier
Fosți agricultori, Săracii,
la oraș vînd să se vadă
părșiră coada vacii
și fac azi la vacă... coadă!

Blagiață
E plină de tilc strășnicia
vieții ce-și călă fugăș
născută-i la sat vechic
dar vrea buletin de oraș.

ANUNT

Comitetul de conducere al SINDICATULUI UNITĂȚII MEDICALE, anunță întreruperea sedințelor lunare în perioada concediilor de vară. Reluarea lor din luna septembrie 1990 va fi anunțată prin presa.

Detaliu urbanistic clujean

Ce trebuie să știm despre: Metodele contraceptive de scurtă durată

Domnule doctor Surcel, ce ne puteți spune despre metodele contraceptive de scurtă durată?

— Acestea sînt recomandate în cazurile în care raporturile sexuale sînt ocazionale sau în perioadele de repaus după pilulele contraceptive. Metodele sînt variate, iar dintre ele menționez cîteva cu avantajele și dezavantajele lor.

— **Să ne oprim, la cîteva cuvinte, asupra lor.**
— **Coitul întrerupt** este o metodă veche de contracepție, dar destul de frecvent utilizată. Constă în întreruperea contactului sexual în momentul ejaculării bărbatului, care este efectuat în afara vaginului. Metoda are o rată de 10 la sută esecuri, necesită un autocontrol perfect al partenerului și scade satisfacția sexuală. A doua perioadă, **abstinența periodică**. Este o metodă naturală de contracepție care ține cont de faptul că perioada fertilă a unei femei este în jurul datei de ovulație, care se situează aproximativ la jumătatea perioadei dintre două menstruații. Prin urmare, evitarea acestei perioade constituie o metodă de contracepție. Aprecierea datei ovulației se face aproximativ, fie prin așa numita regulă a lui Ogino și Knauș, fie prin termometrizarea. Conform primei posibilități, se apreciază că perioada fertilă a femeii, deci din momentul sexual este interzis, între ziua a 5-a și a 3-a a ciclului, considerînd prima zi de ciclu zi de menstruație. Această metodă, însă, este aplicabilă la femeile cu cicluri regulate și cu toate acestea, esecurile se apreciază între 14-33 la sută. Măsurarea zilnică a temperaturii perinele o apreciere mai exactă a ovulației. În acest sens, femeia își ia temperatura zilnic, din prima zi de menstruație, dimineața și cu termometrul

intrarectal. Termometrizarea se efectuează două cicluri la rînd, de la o menstruație la alta. În prima parte a ciclului, temperatura este sub 37 grade C și în momentul în care temperatura a crescut peste 37 grade C se consideră că a avut loc ovulația. După această dată, riscul sarcinii mai este de trei zile, contracepția fiind apoi asigurată.

— **Să ne oprim, în continuare, la mijloacele contraceptive de tip obstructiv.**

— **Mijloacele contraceptive de tip obstructiv sînt prezentate de prezervativul la bărbat și diafragma vaginal la femeie.** Rata esecurilor prin aceste metode este în jur de 5-7 la sută. În cazul diafragmului eficacitatea crește prin utilizarea unei creme spermicide cu care se lubrefiază diafragma înainte de utilizare și menținerea lui opt ore după contactul sexual. Deși aceste metode sînt mai greu acceptate, au multe avantaje: evită transmiterea bolilor venereale, inclusiv SIDA. La fel ca și sterilul, nu reprezintă un risc de cancerizare. S-a constatat că femeile care au folosit mijloace de contracepție de tip obstructiv au făcut mai rar cancer de col. În fine, ultima metodă, **contracepția hormonală post-coitală**, care constă în administrarea unor doze mari de estrogeni după un contact sexual presupus ca fiind fecundant. La noi există preparatul **POSTINOR** și se folosește sub forma unor tablete pe care le ia femeia după contactul sexual. Din cauza dozelor mari de estrogeni, aceste preparate au contraindicațiile pilulelor contraceptive, fiind recomandate doar ocazional și nu mai mult de patru tablete pe lună

Demostene ȘOFRON

Flash

SINT „POM” DE LINGA DRUM...

Pe strada Nufierilor zace de mai bine de-o lună, trunchiul unui pom.

La mentalitatea și modul nostru de acțiune, acest lucru nu ar trebui să mai constituie o surpriză. Intervenim doar pentru a semnala că respectul împiedică buna circulație, ca să nu mai vorbim de aspectul și curățenia străzii. Noi punem o singură întrebare: cine-l revendică? Altfel: „Sînt gard de lingă drum și fără pom” sau „Sînt pom de lingă gard cîzît în drum” sau „Sînt pom...”

Să vedem cum și ce-o fi cînd o face pere.

VITRINA, SUFLETUL NEGLIJENȚEI

Pe strada (fostă?) 30 Decembrie se află magazinul **Încălțăminte**. Pe vitrine scrie Lux dar toate cele patru, mari și lato, sînt goale. Cîteva forme geometrice amintesc de existența unui fost decor. Ne vine greu să credem că în magazin nu se găsesc vreo două, trei perechi de împodobire, ornare, aranjare, decora-

O altă vitrină în sufrință este cea a magazinului **Comturis** din Piața Libertății. Oare chiar n-or fi avînd capitaliștii nimic de arătat? Specific pentru vitrinele celor două magazine: praful și mîrdărie.

Ultima vitrină pe care o supunem atenției este cea de pe strada Earișii, a Centrului de comandă și desfășurare. Suspensate într-un colț, opt bluze, șapte albe, una galbenă, într-un sugestiv tablou Stof de porumbel în zbor.

PARDAIAN & CO.

Departe de noi gîndul de a intra în viața familiilor. S-au pierdut, oare numele românești? După ultimele orientări, așa s-ar părea. Predomină antichitata: Persida, Tiberiu, Patricia, Hecule, Severus, Darius, Domitian, Hera, Gloria. Apoi, italianizarea: Sabrina, Romina, Giulia, Antonio, Giovanni, Geanina, Rafaela; orientarea franceză: Pardalan (!), Adrienn, Roland, Aniele; americanismele: Samuel, Artur, Luisana; diminutiile: Bombonica, Bibica (!) Aurița, Garofița, Creguța, Căruța, und so weiter.

Ne-om fi săturat noi de Ion, Vasile, Gheorghe, Maria, Elena, dar nici chiar așa!

Demostene ȘOFRON

Serisori către „Adevărul în libertate”

DE CE SINT PURTAT PE DRUMURI?

Sînt mecanic de locomotivă la Întreprinderea chimică. Potrivit noilor reglementări în vigoare (sînt născut în 1932), doresc să ies la muncă sută la sută. Toate unitățile economice care au mecanici de locomotivă (Combinatul metalurgic Cîmpia Turzii, Întreprinderea chimică, C.L.M.R., I.P.R. „9 Mai”), au primit instrucțiuni precise în vederea acordării grupei a II-a, acestei categorii de salariați.

O singură unitate (întreprinderea de materiale pentru construcții), face... excepție. Deoarece și aici am lucrat, în această calitate, timp de 12 ani (1971-1983), am apelat la doamna Buzan, de la biroul ce se ocupă cu aceste probleme, să-mi treacă pe cartea de muncă cei 12 ani la grupa a II-a. Am fost refuzat pe motiv că: „noi n-am primit asemenea instrucțiuni”!

Sînt purtat pe drumuri, cînd la un for, cînd la altul. Dar toți mă îndrumă la Întreprinderea respectivă, unde de fapt nu sînt băgat în seamă. Se poate ca numai această unitate să facă excepție de la... lege sau din nou birocracia se dovedește a fi mai... puternică decît legea și omnia?

KADAR Gheorghe,
Turda, str. Zidarilor nr. 6

SCRISOARE DESCHISĂ

CATRE PRIMĂRIILE ORAȘELOR ȘI COMUNELOR DE PE VALEA ARIEȘULUI

După revoluția din Decembrie 1989, iată-ne din nou în fața unui alt eveniment istoric de o importanță asemănătoare. Acțiunea de reorganizare teritorial-administrativă a județelor abuziv desființate în timpul sclaviei comuniste este o necesitate firească impusă din însăși dorința nestrămutată a oamenilor de a îndrepta cât mai grabnic o greșală a istoriei. Ceea ce au întreprins în acest sens comitetele de inițiativă ale fiecărui județ încă din primele zile de libertate și mai nou Liga Națională constituită în orașul Cîmpulung Muscel este un prim pas pe drumul care duce spre Cetatea Judecătoarei împuțernicit să redeschidă procesul cauzei sfinte și să facă dreptate celor care au avut de suferit în urma sentințelor pronunțate fără discernământ în anii 1950 și, respectiv, 1963 de un complet judecătoresc aflat în necunoștință de cauză.

Pentru a nu se repeta a treia oară aceeași greșală, considerăm că de această dată, când știm că nimeni din altă parte nu va îndrăzni să mai treacă cu creionul peste harta orașelor și satelor fără consimțământul prealabil al băștinaișilor, este bine să cugetăm mai adânc și să cumpănim îndelung înainte de a hotărî asupra viitorului localităților noastre.

În ce privește județul Arieș, ca locuitor al unui sat moțesc, situat pe cursul mijlociu al râului cu același nume, îmi exprim nemulțumirea față de contraacțiunea întreprinsă de unele persoane aflate cu mandat provizoriu la cîrma unor localități de pe Valea Arieșului. Exprimându-și opțiunea personală în numele locuitorilor, fără o consultare prealabilă a acestora, ne amintește de practica de lucru a regimului dictatorial de tristă amintire și ne îndreptățește să le considerăm hotărîrea ca fiind abuzivă și actul respectiv lovit de nulitate. Iar pentru a se împlini forma legală, este absolut necesar ca hotărîrea cu privire la viitorul localităților noastre să fie luată de către cetățenii orașelor și comunelor respective printr-un referendum general, punându-se interesele colective mai presus de orice interese personale. Dacă nu vom proceda așa, ne vor judeca mai târziu urmașii. Istoria nu iartă nimic și pe nimeni.

Pentru cei care s-au grăbit să respingă fără prea mult discernământ acțiunea pornită de Comitetul de inițiativă pentru reînființarea județului Arieș, doresc să amintesc numai câteva din motivele care mă împiedică să nu fiu de acord cu poziția dumnealor.

Pornind de la realitățile noastre, ceea ce a dat Valea Arieșului economiei județului Alba și ceea ce a primit în schimb ne dă prilej să ne considerăm neîndreptățiți. I-am dat pădurile, pînă la epuizare; i-am dat aurul, argintul, arama, am golit cămărilor cu tezaur ale strămo-

șilor; i-am dat vitele, nutrețul, munca; i-am dat totul, în schimbul a ce? În schimbul pînii pe care de cele mai multe ori am adus-o cu desaga din piețele Turzii și ale Ghirișului; în schimbul materialelor de construcție și al îmbrăcămintei aduse tot de aici. Cîți dintre moșii de pe valea noastră și-au ridicat case cu materiale aduse din industria județului Alba? Pe cîți oameni ai satelor noastre l-a văzut cineva trecînd peste Dealul Mare cu grăunțe în desaga, cu vitele de ață ori cu purcelul în traistă? Nici unul, desigur. Pînă și sănătatea și-au căutat-o prin spitalele Turzii și ale altor orașe aparținînd județelor învecinate, pentru că ale Albei de cele mai multe ori și-au închis porțile pentru ei, lăsîndu-i pe seama celor din Baia de Arieș, Cîmpeni și Abrud, trei unități lipsite nu numai de aparatura necesară, dar de cele mai multe ori și de personalul de specialitate, vitregite și ele de aceeași soartă. Vreme de 22 de ani, întreprinderea județeană de transporturi auto Alba n-a fost în măsură să asigure oamenii de pe cursul mijlociu al Arieșului o legătură sigură și directă cu centrul de județ. Acest lucru îl știu mai bine cei de la primării, pentru că nu puține au fost cazurile cînd și-au mușcat buzele atunci cînd nu li s-a îngăduit să-și motiveze întîrzierile de la ședințe, numai pentru faptul că n-au plecat din localitățile de domiciliu spre centrul de județ mai devreme cu o zi, timp în care la Turda și chiar la Cluj puteau să ajungă de trei ori. Natura a pus tot ceea ce a avut mai frumos aici: dealuri, munți, văi, izvoare, rîuri, finețe, pășuni, stînci, păduri, peșteri, tîcuri, dumbrăvi. Istoria ne-a lăsat renume în Europa, în lume. Cu toate acestea, turismul este aproape inexistent, rețeaua culturală mai neînsemnată chiar decît cea sanitară și cea comercială. Fără îndoială, județul Alba, cu posibilitățile lui nelimitate în mai toate domeniile vieții, ne poate oferi ceva mai mult.

Așadar, stimați primari ai orașelor și comunelor de pe Valea Arieșului, nu vă grăbiți să respingeți din fașă o acțiune atît de bine justificată, lăsați să hotărască soarta localităților noastre referendumul, forma cea mai democratică. Referendum care, dacă ar începe cu mine, aș spune că sînt de acord să lăsăm apele izvoarelor, ale văilor și ale rîurilor noastre să curgă în voie spre Cîmpia lui Mihai Viteazul, să nu încercăm a le schimba cursul, pentru că trecerea lor peste Dealul Mare ne costă prea mult. Atît de mult, încît nu vor putea să ne plătească greșeala, nici copiii, nici nepoții noștri.

Valer GLIGAN,
Scriitor,
Sălciaua, județul Alba

Zidurile cetății și amintirile noastre

Autorizație pentru... bișnițari, sau cum se îmbogățesc unii pe buzunarul altora

Toate acestea aveam să le aflăm de la lt. Giurgiu Mircea, de la biroul economic al Poliției din Turda.

Așadar, în 21 iunie a.c., Mureșan Ioan, gestionar la bufetul din Tureni, a plecat după bere la fabrica cu același nume din Cluj. Avea asupra lui o comandă pentru o sută casete cu bere.

Odată ajuns la destinație, și-a adus aminte de două lucruri: 1. Băiatul său, Mureșan Ioan, domiciliat în Cluj, str. Moșilor nr. 34, are autorizație (nr. 859 din 11 mai '90) pentru desfacerea unor produse de patiserie și băuturi. 2. Pe str. Plopilor, lângă Fabrica de bere, funcționează unitatea de alimentație publică nr. 36. De aici concluzia: nițică... bișniță nu strică. În caz de nevoie, voi apela la autorizația băiatului...

Zis și făcut. Prin „înțelegere” cu barmanul Birș Gheorghe, a mai luat de la acesta (mai bine zis a sus-tras de la ... gura consumatorilor din cartier) încă 60 casete cu bere. Cu acte în regulă! Gestionarul din Tureni s-a prezentat la fabrică și a ridicat întreaga cantitate de bere, după care s-a reintors în sat. Aici a lăsat la Knal Alexandru 80 casete cu bere (avea omul nuntă), contravaloarea acesteia încasînd-o după vreo cinci zile. Nu se grăbea omul. Celelalte 80 casete ce i-au mai rămas, le-a dus în Aiton (aici locuia gestionarul) și le-a vîndut sătenilor cu 12 lei sticla. Exact dublul prețului, pe care el l-a achitat la fabrică. Dintr-un șut, cum se spune, Ioan Mureșan a băgat în buzunar mai bine de 9.000 lei.

Asta inițiativă... liberă! Numai că poliția i-a dat de urmă. Și-acum „întreprinzătorul” Ioan Mureșan este cercetat pentru infracțiune de delapidare și abuz în serviciu în paguba avutului obștesc. Că nu i-a ținut de „cald” nici autorizația fiului și nici măcar „înțelegerea” avută cu barmanul din Cluj!

Ion CORDOS

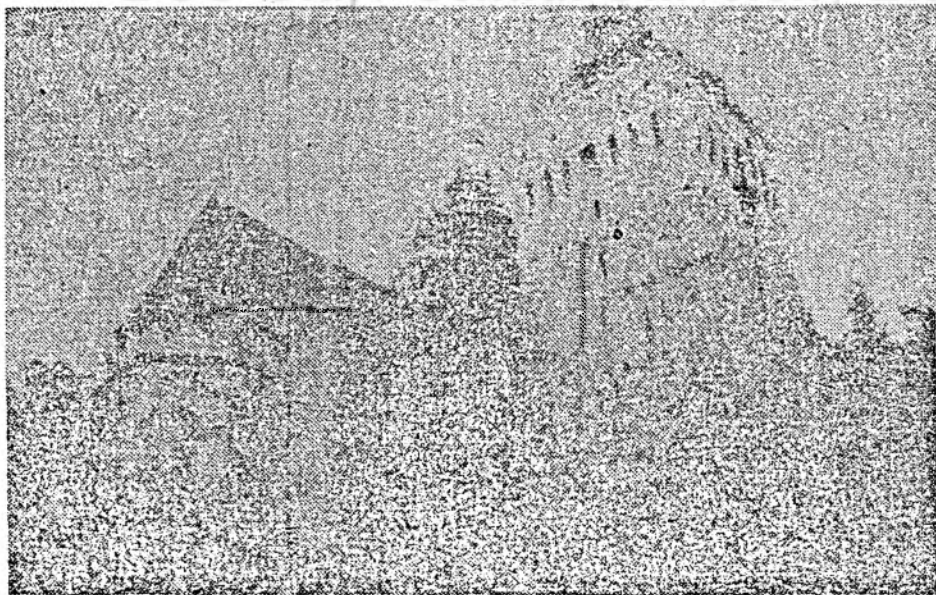
LOC DE RUGĂCIUNE ȘI APĂRARE

Prima construcție se pierde în negura anilor 1400, cînd șapte sate din perimetrul comunei Săschiz (județul Mureș) au înălțat înălțarea unui fîrt de spărare. Atunci cetatea avea 6 turnuri (unele locuibile), marea curte, adăpostind un uriaș helieșteu cu pești și o fîntînă de 50 de metri din care pornea un gang subteran spre comună. O capelă tronă în mijlocul curții. În 1493 — anul cîmplitei invaziei turcești în Scăunul Sibiului — s-a început construirea unei adevărate biserici fortificate.

Cu mici adăugiri și reparațiile necesare, acest monument de închinăciune și apărare înfruntă vremea de la 1525. Atîta doar că în 1744 acoperișul a ars, clopotele s-au topit, ceasul a fost distrus. S-a refăcut totul și astăzi, în lăscăle odihnitoare a zidurilor (groase la bază de 3 m), sufletul se umple de bucurie, iar auzul percepe de la nivelul ferestrelor catului superior bătăile de timp-pan ale statuii „Bogdan” ce acompaniază pîsul Timpului din sferă în sferă de oră.

Dacă treceți prin zonă, lăsați pașii să urmeze cărăruia care șerpuește în adîncul istoriei.

Radu VIDA

SINDICATUL LIBER „UNIREA”

Întreprinderea „Unirea”, cu cele trei fabrici, Unirea I și II din Cluj și Unirea III de la Huedin, rămîne o unitate reprezentativă pentru economia județului, în care sindicatul liber s-a constituit fără indicații și sugestii din afară, fiind legiferat în cursul lunii februarie. După cum aflăm de la interlocutoarea noastră, d-na ing. Silvia Leahu Aluș, sindicatul este structural pe secții de producție și compartimente cuprinzînd peste 20 de organizații ai căror președinți sînt reuniți în consiliul de conducere al sindicatului. Președintele acestui consiliu este singurul reprezentant retribuit de sindicat, asigurîndu-l-se astfel independența față de consiliul de administrație al întreprinderii precum și cointeresearea sa absolută pentru re-

zolvarea problemelor sindicale.

Consiliul acționează în cadrul a 5 comisii și anume: comisia juridică, organizatorică, de personal și salarizare; comisia de locuință, igienă, medicină și protecția muncii; comisia pentru problemele femeilor, tineretului și studenților; comisia tehnico-economică și profesională și comisia pentru domeniul cultural, artistic, sport, turism și tratament.

Pentru a îmbunătăți condițiile de muncă în toate organizațiile, s-au făcut propuneri vizînd revendicări profesionale, sociale, administrative etc. care au fost prezentate consiliului de administrație, cea mai mare parte dintre ele găsindu-și deja soluția optimă sau fiind într-un stadiu înaintat de analiză. O mare preocupare o prezin-

tă problema locuințelor cu stabilirea ordinei de prioritate, cu analizarea contestațiilor și cu vizitele ce se fac la domiciliul solicitantului.

— În cursul lunii mai, ni se spune, ne-am afiliat la federația „Infrățirea” a sindicatelor independente din sfera constructorilor de mașini care are sediul la Brașov. Am fost interesați în reunirea cu sindicatele avînd preocupări profesionale similare cu ale noastre indiferent de apartenența la un minister sau altul. Milităm hotărît ca sindicatele libere să nu fie reintegrate în vechile structuri de tip U.G.S.R., în care se încearcă de fapt să se organizeze viața sindicală de sus în jos pe criterii teritoriale ca pe vremea dictaturii. Notăm cu excludem posibilitatea formării în timp a unor confederații la nivel național în cadrul cărora pot apare și organe reprezentative teritoriale. Dar acum chiar dacă ne circumscrîm în același te-

ritoriu cu lucrători din comerț sau învățămînt, de exemplu, putem milita cu folos numai alături de colegi de profesie pentru un același nivel de salarii — indiferent de minister, pentru condiții similare de muncă și alte solicitări. Încercăm să luăm legătura cu sindicate din țări occidentale din întreprinderi unde este preponderentă proprietatea de stat și cu care se pot face alianții asupra posibilităților de acțiune și a competențelor. Am solicitat în acest sens și sprijinul unor ambasade străine concretizînd deja pe această linie un schimb de opinii cu unele federații sindicale italiene.

diul federației „Infrățirea”.

Consiliul de conducere al sindicatului se reunește săptămînal. În aceste adunări este vizibilă dorința de a se rezolva efectiv problemele ce apar, muncă sindicală neînregistrînd nici un element de formalism sau pasivitate.

— Apreciați că lucrătorii sînt mulțumiți de felul cum sindicatul liber le susține interesele?

— După o perioadă de început mai agitată în care s-a ajuns chiar la unele greve spontane neorganizate, se poate aprecia că sindicatul liber controlează și decide asupra măsurilor revendicative, deși sistemul conștient că activitatea consiliului sindical este susceptibilă încă de optimizări. Între liderii sindicali, indiferent de categoria profesională ce o reprezintă, se manifestă o bună colaborare vizînd un singur țel: activitatea sindicală să fie concretă și cât mai eficientă.

Emil MAIOR

CURIER

ȘTIRI • INFORMAȚII

● **Expoziție.** Miine, la ora 13, la sediul Muzeului de artă, va avea loc vernisajul expoziției retrospective Sabin Pop, organizată în colaborare cu Muzeul Țării Crișurilor din Oradea.

● **Comerț liber.** Ieri, în Piața Mihai Viteazul, se vîndează celofan. Veți fi de acord cu mine că asta este într-adevăr o știre. Prețul — 5 lei coala. Ca orice gospodină cuminte, am cumpărat fără să întreb de unde și ce. Opinia publică nici nu m-a ar fi lăsat, de altfel.

● **Minișet.** Cooperativa „Metalurgia” din Cluj-Napoca a omologat și introdus în fabricație, de luna trecută, produsul minișet pentru păstrarea banilor, recomandat pentru liberii întreprinzători. Prețul informativ este de aproximativ 4.000 de lei, iar desfacerea se face la sediul central de pe strada Năvodari nr. 4.

● **Ofensiva cultelor neoprotestante.** Dacă ne luăm după densitatea afișelor și după planificarea sălilor în care ar trebui să se desfășoare manifestări culturale, cultele neoprotestante (foste secte) cîștigă tot mai mult teren. Desigur, libertatea este acum deplină, dar dacă continuăm tot așa, liber-cugetătorii vor

ajunge să regrete vremurile de odinioară.

● **Vize.** Unii din cei ce-au bătut drumul ambasadelor pentru vize la București afirmă că la Ambasada franceză, pentru a obține viza, cel mai simplu este să prezinți o legitimație de la Partidul Liberal. Sintem convingși că este un simplu zvon. Prietenii noștri francezi nu pot fi atit de partinici.

● **Restaurant nou.** În Piața Cipariu s-a deschis o nouă unitate a I.C.S.A.P., care cuprinde o cofetărie cu produse pentru copii și un café-bar (categorii speciale), braserie și restaurant, cu terasă. Numele noii unități: „Rapsodia”.

● **Anunț.** De la Administrația financiară a municipiului Cluj-Napoca sintem informați și anunțăm întreprinderile mici și asocițiile cu scop lucrativ care și-au început activitatea în semestrul I 1990, că sint obligate, conform Decretului nr. 54/1990 și a normelor aprobate prin Hotărîrea guvernului nr. 201/1990, să deponă bilanțul contabil și execuția bugetului de venituri și cheltuieli pe această perioadă pînă la data de 15 iulie a.c. în caz contrar se vor aplica sancțiunile prevăzute de aceleși acte juridice.

S. MARIA

UNDE FUGIM DE-ACASĂ?

VALEA SOMEȘULUI RECE

Ideal ar fi să putem da o fugă pînă la mare, să ne prăjim la soare cel puțin 10 zile, iar apoi să ne răcorim la munte. Apa și soarele reprezintă combinația naturală care aduce bună-dispoziție și celor mai îndărătnici melancolici. Pasărea mălai visează!

Pînă ne facem rost de bani de bilete, de costume de baie, de concediu, mergem mai bine în zonele accesibile și ieftine.

Acum că s-a terminat cura de fotbal, iar sclava Isaura și-a dobîndit, în sfîrșit, libertatea, ne putem face un program de sfîrșit de săptămînă independent de Televiziunea Română (fostă Liberă).

Vă propunem, astăzi, un traseu pe valea Someșului Rece care, pentru cei ce au corturi poate deveni o excelentă ieșire de două zile. Drumul este bun pînă la Gilău. Intre Gilău și Someșul Rece, porțiunile acceptabile alternează cu cele pline de gropi.

Locurile de popas sint (încă) multe și frumoase. „Abonații”, cei care și-au făcut un obicei din a veni aici, se duc, fără ezitări, la locul preferat. Vegetația abundentă, pădurca, apa (bună pentru răcorit dar și pentru „audiție”) fac ca zo-

na să fie foarte căutată. Nu numai de turiști ci și de către întreprinzători. Locul care mie-mi plăcea cel mai mult și cu care mă obișnuisem într-atît încît îl consideram pe sfert-al meu, a fost ocupat de un particular care a construit aici un minicamping, un popas botezat „Valea Brădetului”, care promite foarte mult.

Prețul pămîntului în vale a început să crească și probabil încă este mic comparativ cu cît va fi în viitor. Deocamdată avem acces în zonă chiar dacă proprietarii își manifestă drepțurile mai hotărît ca înainte.

Mîncarea este bine să fie dusă de acasă atît pentru economie cît și pentru confort. Deși în drumul turistului se ivesc și tentații cum ar fi popasul Gilău (adesea, cu păstrăvi) și cabana Someșul Rece. Cît despre băutura (de orice fel), cel mai bine ar fi să trecem la mahomedanism pentru că speranțe nu are rost să ne facem.

În final, aceeași sugesție ca în rubricile trecute zăna este de o mie de ori mai frumoasă dacă e frecventată în alte zile decît cele de la sfîrșitul săptămînii.

Maria SÂNGEORZAN

● **INTREPRINDEREA DE PENSULE** cu sediul în Cluj-Napoca, str. Il. Barbusse nr. 59—61 organizează concurs, conform legii, pentru angajarea unui economist pentru compartimentul financiar contabilitate. Concursul va avea loc în data de 16 iulie 1990 ora 9 la sediul unității. Inscriserile la concurs se primesc pînă în data de 12 iulie a.c. Informații suplimentare la telefon 3-21-55 birou P.P.I.S.

(959)

INTREPRINDEREA DE VINIFICAȚIE ȘI PRODUSE SPIRTOASE CLUJ

cu sediul în Cluj-Napoca, str. Traian nr. 36 angajează de urgență ● frigotehnist sezonier pentru 3 luni: iulie, august, septembrie 1990, care va lucra pe două schimburi. Condiții de încadrare conform legilor nr. 12—1971 și 57—1974.

(952)

INTREPRINDEREA „SINTEROM” CLUJ

B-dul Muncii nr. 12

Încadrează prin concurs următorul personal: ● 2 operatori minicalculatoare, băieți, absolvenți ai liceului de informatică ● 2 programatori sau programatori principali, absolvenți ai învățămîntului superior de specialitate ● 1 tehnician sau subinginer (bărbat) la biroul O.P.M. cu probleme de normarea muncii. Încadrarea se va face în condițiile Legii nr. 12/1971 și a Legii nr. 57/1974. Informații suplimentare la sediul unității, biroul P.I.S. între orele 7—8 și 13—15, telefon 4-60-88, interior 135. (979)

COOPERATIVA „ARTA JUCĂRIILOR”, CU SEDIUL ÎN CLUJ-NAPOCA, str. Cimpina nr. 62

oferă spre execuție la domiciliu, pentru injecție, produse din mase plastice, asigurînd matritele și materia primă. Informații suplimentare la telefon 4-42-48.

(947)

I.C.S.A.P. CLUJ-NAPOCA

Noul și modernul restaurant „RAPSDODIA” situat în Piața Cipariu, vă oferă posibilitatea servirii celor mai diversificate sortimente de preparate culinare, băuturi, produse de cofetărie, patiserie. Saloanele de café-bar, restaurant, pizza, cofetărie, de o eleganță și un bun gust deosebit, asistate de un personal cu o înaltă calificare profesională vă asigură că veți petrece clipe de neuitat. Casa de comenzi „URANIA” amenajată în incinta cofetăriei „URANIA” vă oferă produse de cofetărie (torturi, prăjituri) pentru ocazii festive. Primim comenziile dv. și cu anticipație.

(1955)

UZINA MECANICĂ CLUJ-NAPOCA

Calea Baciului nr. 2

organizează în data de 18 iulie 1990 concurs pentru ocuparea următoarelor posturi vacante: ● economist principal la biroul desfacere (bărbat); ● economist la biroul aprovizionare (bărbat); ● tehnician principal la serviciul aprovizionare. La fel, încadrează prin transfer în interesul serviciului sau repartiția forței de muncă, următorul personal: ● șofer pentru ARO, la activitatea „Service”; ● șofer Dacia-furgoneta; ● 4 turnători-formatori (șoferi); ● un forjor; ● 4 paznici (stagiul militar efectuat, fără antecedente penale). Relații-suplimentare la sediul unității sau la telefon 8-02-65.

(950)

„CLUJANA”

Încadrează prin transfer sau Oficiul Forței de Muncă ● muncitori necalificați (bărbati) pentru Fabrica de Piele. Încadrarea și salarizarea se face conform Legii nr. 57/1974. Beneficiază de grupa I-a de muncă, o masă caldă gratuită și 15% majorare la salariu pentru condițiile grele de muncă. (972)

FABRICA DE MOBILA GHERLA

str. A. Mureșanu nr. 4, telefon 4-14-64

organizează concurs în ziua de 20 iulie 1990 ora 10 la sediul unității pentru ocuparea următoarelor posturi: ● șef birou plan-salarizare ● economist salarizare ● inginer principal produse finite lemn ● maștrii produse finite din lemn ● casier principal ● funcționar administrativ I. Condiții: Legea nr. 12/1971 și Legea nr. 57/1974. Salarizarea: Decret 206/1988 majorat cu 13%. Informații suplimentare la biroul personal. (973)

COOPERATIVA „ARTA JUCĂRIILOR” CU SEDIUL ÎN CLUJ-NAPOCA str. Cimpina nr. 62

execută următoarele lucrări: ● matritele și S.D.V. ● aluminizări în vid ● gherete de diferite dimensiuni pentru activități comerciale.

(947)

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI ȘTIINȚII

În urma concursului de admitere în clasa a IX-a de liceu, Ministerul Învățămîntului și Științei a hotărît ca acei candidați care au obținut medii mai mari sau egale cu 5, dar care nu au fost declarați admiși din lipsă de locuri la liceul unde au concurat, să poată fi redistribuiți în ordinea descrescătoare a mediilor și în lipsa opțiunilor exprimate pe locurile rămase neocupate la alte licee. Perioada, condițiile și modul concret de redistribuire vor fi comunicate Inspectoratelor școlare și aduse la cunoștința publicului prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă.

(Iloopres)

PIATA

LISTA NEOFICIALĂ A PREȚURILOR LA HALA AGROALIMENTARĂ

- Roșii — 20 lei/kg
- Castraveți — 20 lei/kg
- Cartofi — 10 lei/kg
- Conopidă — 15 lei/kg
- Fasole verde — 25 lei/kg
- Varză — 10 lei/kg
- Ardei — 5 lei/buc.
- Vinete — 20 lei/buc.
- Cirese — 30 lei/kg
- Vișine — 20 lei/kg
- Căina — 25 lei/kg
- Piersici — 20 lei/kg

Menționăm că prețurile la roșii și la cartofi au suportat, ieri, concurența din magazinele de sfăt.

LA VOLAN

denivelare de aproape 2 m. De! Distracția se plătește. În cazul acesta ceva mai ieftin.

... ȘI CU MASINA DE FURAT

O asemenea mașină încă nu s-a inventat. Există, însă, mașini furate. Chiar dacă legal. Așa a procedat și Florin Muntean. S-a gândit că la 19 ani poate să-și permită să ia „Dacia 1100” cu numărul 2-CJ-970 (împrumut, furat, dat de părinți?). Pentru ca operațiunea să nu se... rupă, a fost udată cu suficient alcool. Nu știm (e drept, nici autorul), dacă a plecat de la locuința din str. Venus 22. Cert este că așa bătut, fără permis și cu toată viteza care ț-o dă curajul alcoolizat a luat-o

spre Mănăștur. La capătul liniilor de troleibuz, o manevră greșită și mașina s-a răsturnat. S-a rupt, deci.

NICI O PROBLEMA. DAR PUTEA FI

● Aurel Iuga a băut. A băut bine și a recunoscut. Pe drumul Făgetului conducea mașina 5-CJ-9488 și la somația Poliției a spus tot. Așa votcă, așa bere... vorba cui: era ca zeama. N-am înțeles însă, de ce întreprinzătorul ospătar de la „Colina” s-a urcat la volan, din moment ce proprietarul mașinii cu numărul amintit nu părea să fi băut. Greu de presupus că ar fi dorit să-și omoare amicul. Ar fi murit și el. Atunci? Nu văd nici o explicație logică. Sau așa fac șoferii mai vechi. Îl pun pe cel mai beat dintre ei să conducă?

Radu VIDA

Cînd n-ai nici carnet, ești bătut și te cheamă Aurel Iuga.

Foto: N. PETCU

PUBLICITATE

VINZARI

CUMPARARI

- Vinzari reviste de modă curente. Informații: telefon 3-75-18, între orele 17-20. (13300)
- De vânzare, la preț convenabil, garsonieră confort I în Bănăuștur, etaj X. Zăbâie, după orele 18, telefon 6-43-57. (13399)
- Vinzari: cărucioț sport și landou, medicamente „Prodecia”, „Vertebrom”. Telefon 3-51-78. (13323)
- Vinzari: mobilă sufragerie, bucatărie, dormitor, motorcă „Mobra”. Str. Mădăriați 34-36, bloc D 10, ap. 51. (13714)
- Vinzari: magneton „Kassitan-1”. Telefon 1-95-23, orele 17-21. (13307)
- Vinzari: familii de albine și orgă „Castro”. Telefon 6-34-49, oraș, între 10-21. (13729)
- Vinzari: apartament cu 3 camere confort mărit Mădăria, Alcea Vidraru 5-7, bloc C 5, sc. II, etaj II, ap. 59. Telefon 6-70-16, familia Jurian. (14039)
- Vinzari: mobilă modernă, mobilă bucatărie, frigider „Arctic”, aragaz, dulciuri, gasteri lemn, mochetă hol, covor persan, oglindă, antenă TV. Telefon 4-34-12. (14147)
- Vinzari: „Volga II 31” pe motorie, în stare bună. Telefon 3-72-12. (14144)
- Vinzari: Trabant, 40.000 km. Telefon 6-18-50, după ora 16. (14144)
- Vinzari: video recorder „Panasonic”, cu telecomandă, plus 11 casete, preț avantajos. Telefon 1-41-33, orele 3-13. (14143)
- Vinzari: orgă „Castro” cu diapason. Telefon, zilnic, 2-76-23. (14197)
- Schimb apartament Bazin cu apartament în Cluj. Telefon 6-34-95 sau 9742-15-77. (13945/A)
- Schimb apartament trei camere proprietate, București, cu simțor Cluj. Informații: după ora 16, telefon 9793-53-88. (13972)
- Schimb două garsoniere I.C.R.A.L. în Zorilor, la același etaj, cu apartament 2-3 camere. Telefon 2-39-83. (13991)
- Schimb garsonieră I.C.R.A.L. confort, etaj IV, str. Pata, cu apartament I.C.R.A.L., 2 camere, Pata, Ghicorgheci, centră. Telefon 1-47-02. (14055)
- Schimb 3 sau 4 camere I.C.R.A.L. cu 3 sau 4 camere. Telefon 6-90-28, după-masa. (14099)
- Schimb apartament 2 camere central, Alba Iulia, cu simțor Cluj. Informații: 1-72-44; 1-10-13 Cluj, între orele 17-19. (14121)
- Schimb apartament de stat 2 camere Cluj, cu apartament 2 camere Făgăraș. Informații: 4-33-43, sau str. Tulcea nr. 3, bloc O 1, ap. 12, Cluj. (13716)
- Schimb apartament 2 camere I, carier Dănilcov, Petroșani, pentru apartament 2-3 camere, Cluj. Telefon 9341-13-73. (14292)
- Schimb garsonieră proprietate, confort I, cu apartament trei camere sau patru camere, etaj I sau II. Telefon 4-37-16, Suport diferență. (13749)
- Schimb casă particulară, str. Petru, cu apartament două camere, zona Pata. Telefon 3-53-69. (14153)
- Schimb apartament 3 camere, I.C.R.A.L., ultracentral, Miercuria Cluj, cu simțor Cluj, zona Dobroști, Bulevardul 23 Decembrie, Cipriu, Pata, Ghicorgheci. Informații: Cluj, telefon 6-32-73, între orele 16-23. (14105)

INCHIRIERI

- Student, caut garsonieră mobilă. Informații: telefon 6-43-52. (14159)
- Inchiriere, pe valută, spațiu ultracentral (pentru birouri, locuință etc.). Telefon 6-53-59. (13761/A)
- Dau în chirie 2 camere cu acces, mobilate, în vilă, pentru elevi, studenți sau studențe străine. Informații: telefon 4-50-61. (14063)
- Inchiriesz garsonieră centrală pentru studenți greci, condiții avantajoase. Telefon 6-95-78, după ora 17. (13912)

- Student, caut garsonieră. Informații: telefon 7-93-33, orele 20-22. (14068)
- Dau în chirie, central, camera pentru candidați admisie. Telefon 1-17-23. (13917)

DIVERSE

- Agenția de turism Rola vă stă la dispoziție. Telefon 6-72-03, orele 15-19. (13100)
- Deschid grădiniță în limba franceză sau italiană. Informații: zilnic, între orele 17-22, la telefon 4-89-59. (14058)
- S-a deschis un nou magazin de pompe funebre în cartierul Mădăria, str. Agricultorilor nr. 3. Telefon 6-38-59. (14089)

PIERDERI

- Pierdut, în data de 5 iulie, cățel fox-terrier. Găsiturii recompensă. Telefon 1-36-63. (14102)
- Pierdut brac german, zona Abator. Găsiturii recompensă. Vinzari: brac german. Telefon 3-65-79. (14139)
- Călășcan Nicolae, pierdut carnet de credit, eliberat de banca de credit Telod. Il declar nul. (13683)
- Holeru Mireza, pierdut carnet „Alina” nr. 25703/65926275. În declar nul. (13697)
- Raț Liliana, pierdut contract locuință nr. 128857/12.07.69 cu firmă de calcul și suprafață. Il declar nul. (13894)

DECESE

COMEMORARI

- Transmitem sincere condoleanțe colegii noastre Popa Mihăela în aceste clipe grele pricinuite de decesul sucerii sale dragi AMALIA. Colectivul birotinii salarizare „Someșul”. (14166)
- Aceșii nesecată tristete - la împlinirea a șase săptămâni de la trecerea în neființă a nepretutitală noastră EMIL. MĂCĂLA necerș prezent în suferință și grijură noastră. Părăsirea la Biserica Rob, Simbătă, 14 iulie a.c., ora 17. Dumnezeu să-l odărnăcească în pace. Soția Dolia și fiul Călin și Hecia. (14154)
- Sistemul alături de Tendor Pop în durerea pricinuită de dispariția mamei sale. Colectivul Clinicii GI necologice II, Cluj. (14117)
- Cu inima îndurerată anunțăm înțelegerea din viață a scumpului noastre mame, soacra, bunicii și străbunicii RAFLA CHIRIA, născută VERES, de 74 ani. Înmormintarea va avea loc în ziua de 12 iulie 1990, ora 15, de la capela I a cimitirului Central. Odărnăcească în pace. Familia. (14164)
- Un ultim omagiu în trecerea unui an de la moartea dragului nostru soț, tată, soțu și bunice VICTOR APETEAN. Familia îndoliată. (14154)
- Durerea omagiu de adio preotului GRIGORE MOLDOVAN, din Someșeni. Sincere condoleanțe familiei greu încercată. Familia Vasile Mureșan. (14133)
- Sistemul alături de colegul nostru Ilie Rășinariu în durerea pricinuită de pierderea mamei sale dragi. Colegii de la Secția L. 3, Cluj. (14035)
- Azi, 11 Iulie, se împlinesc șase săptămâni de când scumpulă noastră mamă și soția FLORICA SANTO ne-a părăsit pentru totdeauna, lăștind un dor nesătios în inimile noastre. Nu te vom uita niciodată. Soțul Sandu și fiica Claudia, în veștile îndurerate. (13979)
- Dragă Monica, sistemul alături de tine, acim, cind te desparți de draga ta mamă. Sincere condoleanțe. Colectivul Bibliotecii I.P.C.-N. (14072)
- LEVI este de neîncălcă. Nu voi uita niciodată să împodobească cu flori și lacrimi normăntul lui. Antonela. (13938/A)

- Consiliul parohial al Bisericii ortodoxe „Năsterea Maicii Domnului” Someșeni anunță cu profundă durere trecerea la cele veșnice a preotului paroh GRIGORE MOLDOVAN, care a pășorit cu cinste, timp de șapte ani, parohia noastră. Amintirea lui va rămâne neștearsă în inimile tuturor enoriașilor. Sincere condoleanțe familiei îndolărate. (14098)
- Sincere condoleanțe familiei la plecarea fără întoarce a preotului profesor IOAN BUNEA. Asociația locatari Sălău-Tinerețului. (1314/A)
- Sistemul alături de îndurerata familie la trecerea în lumea drepților a preotului profesor IOAN BUNEA. Locatarii blocului Tinerețului 69. (1314)
- Ultima omagiu pentru vecinul nostru, preot profesor IOAN BUNEA. Condoleanțe familiei. Familia I. Don. (1415)
- Un ultim omagiu fostei noastre colozare IUSTIȚIA IOANCIU, sincera condoleanțe familiei. Asociația de locatari din Alcea Muscel nr. 14 (14038/A)
- Aducem un ultim omagiu colozarului nostru VASILE CHIRIA. Sincere condoleanțe familiei îndolărate. Asociația de locatari din Alcea Muscel nr. 14 (14038/A)
- La dureroasa despărțire de cel care a fost preot prof. dr. IOAN BUNEA, în drumul său către veșnica viață îl însoțesc omagii și dragostea noastră nestărsă. Exprimăm simțorile condoleanțe. Familia protopop Traian Marian. (14090)
- Sistemul alături de familia profesor dr. ing. Corneliș Bă în aceste momente grele. Colectivul cadetilor de mecanica construcțiilor, Facultatea de Construcții. (14299/A)
- Flori și lacrimi în mormântul iubitelui nostru prieten LEVI AGOSTON azi, la un an de la fulgerătoare lui dispariție. Il păștăm în veștile suferință. Gabi și Sorin Ciabot. (14135)
- Nici lacrimi, nici timp și nimic din frumusețile lumii nu vor putea slunge din suferințele noastre dureroase și de 11 Iulie 1989, cind moartea nemiloasă ne-a despărțit pentru totdeauna de iubitelui nostru fiu și frate AGOSTON LEVENTE, la numai 21 de ani. În veștile nemingătată familia. (13922)
- Sistemul alături de nașă noastră, preotesea Moldovan în aceste clipe grele pricinuite de moartea fulgerătoare a celui mai distins și nobil suflet, preot GRIGORE MOLDOVAN. Fiul Nelu și Mariașora Viala, Dolia și Diana. (14099)
- Asociația locatari din Alcea Denumată 3 aduce un ultim omagiu locatarii PARASCHIVA FĂTEAȘCU și transmite sincere condoleanțe familiei. (14093)
- Un ultim omagiu fostului nostru coleg MIRCEA STĂNESCU. Sincere condoleanțe familiei. Colegii din compartimentul transport, I.C.S.A.P. Cluj-Napoca. (14097)
- Cu neșărnită durere ne despărțim de scumpul nostru fiu și naș preot GRIGORE MOLDOVAN. Sistemul de tot sufletul alături de familia îndurerată. Elvira și familia Șoșa. (14093)
- Cu adință durere în suflet anunțăm înțelegerea din viață, în data de 3 Iulie 1990, a scumpului nostru tată, bunice, frate, soțu, soțu MIRCEA STĂNESCU, în vârstă de 63 ani. Înmormintarea va avea loc în data de 11 Iulie, ora 14.15, din capela nouă a cimitirului Mădăria. Copiii, nepoții și frații. (14102)
- Ne simțim cu sufletele cuprinite de durere la dispariția dăniei noi a scumpului nostru surori VERONICA FODOREAN. Te vom păstra în sufletul nostru cun voi trăi. Surorile Aurica, Justina și cumnatașii Nașu, Ioan. (14101A)

AGENDA

Opera Română - CARMEN, ora 18.

FILME

- DRAGONUL ZBURĂTOR (9; 11; 13; 15; 17; 19) - Republica • INVINCIBILUL KUNG-FU (9; 11; 13; 15; 17; 19) • LILIA-CUL INFLOREȘTE A DOUA OARĂ. În completare: 22 Decembrie 1989 (12; 14; 16; 18); DESENE ANIMATE - Dacia • TOOTSIE (9; 11; 13; 15; 17; 19) • DESENE ANIMATE (10) • DANSUL SCURT

INTREPRINDEREA „CARBOCHIM” CLUJ-NAPOCA

Inceadreaă prin transfer sau Oficiul forței de muncă următoarele categorii de personal (bărbați) • juriscensuși cu o vechime minimă în specialitate de 3 ani • mașinist pod ruland • șef manevră sau manevrant • operator produse abrazive, refractare sau chimist • muncitori necalificați • electricieni.

Incadrața se face conform Legii nr. 12/1974 și a Legii nr. 57/1974 republicată. Domiciliul stabil în municipiul Cluj-Napoca. Informații suplimentare la telefon 3-20-47 interior 122. (969)

INTREPRINDEREA DE PRODUSE DIN CERAMICA FINA PENTRU CONSTRUCȚII CLUJ-NAPOCA.

str. Belușului nr. 1, Inceadreaă de urgență:

- un vulcanizator categoria 3 sau categoria 4, prin transfer interes serviciu sau repartiția O.F.M. Condiții de încadrare, retribuție conform Legii 57/1974. Informații suplimentare se primesc la Biroul P.I.R., telefon: 4-70-38 interior 130. (964)

STAȚIUNEA DE CERCETĂRI AGRICOLE TURDA.

str. Agriculturii nr. 27

organizează concurs în perioada 20-25 Iulie 1990 la sediul unității pentru ocuparea postului de responsabil economic la ferma zootehnică. Candidații să fie absolvenți ai Institutului de Științe Economice - profil agricol. Condițiile de încadrare și salarizare conform Legii nr. 12/1971 - Legii 57/1974 și Decretului nr. 206/1978. Cererile de înscriere pentru concurs se primesc la secretariatul unității pînă în data de 18 Iulie 1990. Se va anexa un extras de pe cartea de muncă, cap. IX, referitor la activitatea în muncă. La concurs nu pot participa persoanele care au fost înalturate din funcție în urma revoluției din decembrie 1989. Relații la telefon: 1-61-61; 1-16-62, serviciul personal. (971)

ANTREPRIZA DRUMURI-PODURI CLUJ-NAPOCA

Brigada Drumuri-poduri Cluj-Napoca
Calea Dorobanților 131-135

incadreaă urgent prin Oficiul forțelor de muncă sau prin transfer • betonisți; • dulgheri; • zidari și muncitori necalificați cu posibilitate de calificare, pentru lucrările de construcții din județul Cluj. Condiții de încadrare conform Legii nr. 12 - 1971. Informații suplimentare la telefon 1-84-52, interior 41 sau 13. (953)

INTREPRINDEREA DE MEDICAMENTE „THERAPIA” CLUJ-NAPOCA

organizează concurs în data de 21 Iulie 1990 pentru ocuparea unui post de maistru frigetehnist; angajează prin transfer sau repartiție de la Oficiul forțelor de muncă:

- operatori chimisți (bărbați);
- absolvenți de treapta a II-a sau I-a (bărbați) pentru calificare în meseria de operator chimist;
- muncitori (bărbați) pentru activitatea depozite. Programul de lucru este de 5 zile pe săptămână. Relații suplimentare, zilnic, între orele 13-15, la Biroul Personal-Invățământ-Salarizare, B-dul Muncii nr. 10, telefon 4-70-38. (954)

- Sincere condoleanțe și întreaga mea compasiune familiei Pleșa în durerea pricinuită de moartea mamei și bunicii dragi. Mădăria Kezdi. (14133)
- Dumnezeu a luat de îngră nou pe scumpulă noastră mamă și bunice VERONICA FODOREAN, în vîrstă de 58 ani, lăștind în urmă lacrimi de durere. Și-a găsit odihnă îngră soțu ei drag, IOAN FODOREAN, tată și bunice. Dragă mamă vei fi vie și vie vei rămîne în veștile noi. Dumnezeu să o lerte. Înmormintarea va avea loc în data de 12 Iulie, ora 12, în satul Felordeni. Plecarea autobuzului va fi la orele 11.30, de la Vama Căntăren. Fii Vasile, Ioan și Traian. (14119)
- Sincere condoleanțe colegii noastre Ana Maria la despărțirea de tatăl drag. Colegii de serviciu. (14149)
- Cu inimă cernită de durere ne despărțim de scumpulă noastră soție, mamă, soacră, bunice și străbunice ELENA MOGA, învățătoare pensionară. Păcări noi, ca și pentru toți cei care au cunoscut-o, răsună amintirea omului de omenie, care s-a dăruit cu generozitate simțorile și multor generații de elevi. Il vom păstra cu cinste și dragoste amintirea sufletului nobil și a chipului drag. Tu ultim rămas bun, Iul, 12 Iulie 1990, ora 13, la capela veche Mădăria. Familia îndoliată. (14118)
- Cu adință durere în suflet anunțăm înțelegerea din viață, după o grea suferință, a scumpului nostru soț, tată, bunice și străbunice NICOLAE MARTIN, fost pensionar C.F.R. Înmormintarea va avea loc în ziua de 11 Iulie 1990, ora 13, de la capela cimitirului Central din Cluj. Familia îndurerată. (14096)